

Qorti tal-Maġistrati (Malta)

RIK NRU 185/2020: MICRO TECHNOLOGY CONSULTANCY LIMITED (C27413) V. PARAGON LIMITED (C34186)

(L-ELEMENTI TAL-EXCEPTIO INADIMPLETI CONTRACTUS U L-PRINCIPJU TA' INADIMPLENTI NON EST
ADIMPLENDUM)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

14 ta' April 2025

IL-QORTI,

wara li rat ir-rikors ta' Micro Technology Consultancy Limited (hawn imsejja "ir-rikorrenti", "il-kumpanija rikorrenti" jew "Micro Technology") ipprezentat fit-30 ta' Settembru 2020¹ li permezz tiegħu talbet lil Paragon Limited (hawn imsejja "l-intimata", "il-kumpanija intimata" jew "Paragon") sabiex tidher quddiem il-Qorti fid-data appuntata għas-smieġ u tghid l-għaliex ma għandiex tkun ikkundannata li:

"thallas lis-soċjeta attriċi s-somma ta' tnax -il elf, seba' mija u disgħa u tletin Ewro u sitta u għoxrin ċenteżmu (€12,739.26) rappreżentanti bilanċ ta' prezz fuq kont kurrent illi għandha mas-soċjeta' attriċi marbut ma' diversi servizzi teknoloġiċi reżi lilha u marbut ukoll ma' materjali relatati, inklużi materjali ta' software u hardware, mibjugħa u kkonsenjati lilha mis-soċjeta' attriċi, fuq inkarigu tagħha stess, u dan kif joħroġ mit-transaction histroy relattiv, hawn anness bħala Dokument MTCL 1, u mill-fatturi relattivi, hawn annessi komplessivament bħala Dokument MTCL 2 u dan prevja, okkorrendi, kull dikjarazzjoni neċessarja u opportuna, u prevja okkorrendo, l-ħatra ta' periti nominandi.

Bl-ispejjeż, inklużi tal-ittra uffiċjali bin-numru 131/2019 ipprezentata fir-reġistru tal-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili ai termini tal-Artikolu 166A tal- Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta fl-1 ta' Novembru 2019 fl-istess ismijiet u tal-ittra uffiċjali bin-numru 4322/2019 ipprezentata fir-reġistru tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-6 ta' Novembru 2019 fl-istess ismijiet, u bl-imghax

¹ Fol 1-87

legali ai termini tal-Artikoli 26A u 26Ċ tal-Kap. 13 tal-Liġijiet ta' Malta, minn tletin (30) jum wara t-23 ta' Ġunju 2016, cioe mid-data tal-ewwel fattura maħruġa iżda mhux imħallsa entro t-termini ta' ħlas imposti mid-dispożizzjonijiet tal-istess Artikoli 26A u 26Ċ tal-Kap. 14 tal-Liġijiet ta' Malta, sad-data tal-effettiv pagament, kontra s-soċjeta' konvenuta, li r-rappreżentanti ta' liema huma minn issa stess ingunti għas-subizzjoni tagħha”

wara li rat ir-risposta tal-kumpanija intimata ippreżentata fit-13 ta' April 2021² li permezz tagħha wiegħbet kif ġej:

“1. Illi preliminarjament it-talbiet attriċi huma infondati kemm fil-fatt u kemm fid-dritt sa fejn huma bażati fuq l-eżistenza ta' kont kurrenti bejn il-kontendenti, stante li ma kien hemm ebda kont kurrenti bejniethom.

2. Illi bla preġudizzju għall-premess, l-attriċi għandha ġgħib prova ta' kull servizz jew bejgħ li qed tallega li għamlet lill-eċċipjenti u fin-nuqqas tapplika l-massima *actore non probante, reus absolvitur*;

3. Illi bla preġudizzju għall-premess, l-attriċi qed tippretendi ħlas għal servizzi illi hija qatt ma kkonsenjat b'mod intier u b'mod utili skond s-sengħa u l-arti lill-eċċipjenti, u għalhekk japplika l-prinċipju *inadimplenti non est adimplendum*;

4. Illi bla preġudizzju għall-premess, l-attriċi unilateralment u abbużivament issospendiet il-provvista ta' wħud mis-servizzi tagħha lill-eċċipjenti, u kkaġuna danni ingenti lill-eċċipjenti, li minn issa qed tiriserva li dwarhom tressaq kawża għal-likwidazzjoni tagħhom.

5. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż konta l-attriċi, u bl-ingunzjoni għas-subizzjoni tar-rappreżentanti ġudizzarji ta' l-attriċi.”

wara li semgħet ix-xhieda mressqa mill-partijiet u qrat it-traskrizzjoni tat-testimonjanza tagħhom,

wara li qrat in-nota ta' sottomissjonijiet finali ppreżentata għan-nom tal-kumpanija rikorrenti, mill-Avukat Dr. Jacques Farrugia³,

wara li rat il-bqija tal-atti proċesswali,

qed tagħti din is-

Sentenza

Provi

² Fol 101

³ Fol 550-614. Ta' min jgħid illi l-kumpanija intimata baqgħet ma ntavolat l-ebda nota ta' sottomissjonijiet finali minkejja li ngħatat terminu sabiex tagħmel dan.

1. Fis-seduta tat-28 ta' Ġunju 2021 il-kumpanija rikorrenti ppreżentat l-affidavit dettaljat hafna tad-direttur tagħha **Philip Cortis**⁴ fejn fost affarijiet oħra qal is-segwenti:
 - i. Spjega li l-kumpanija rikorrenti ilha topera fis-settur tat-teknoloġija tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni sa minn Diċembru tal-2000. Qal ukoll li l-kumpanija hija msieħba ma' kumpaniji internazzjonali bħal Cisco, Intel u Microsoft, u topera bħala Small and Mid-Market Cloud Solution Provider. Il-kumpanija tbigh u tiddistribwixxi *software* u *hardware* relatati ma' dan is-settur u toffri wkoll servizzi ta' għajjnuna teknika kif ukoll taħriġ lill-impjegati tal-klijenti tagħha. Toffri ukoll soluzzjonijiet ta' telefonija VoIP u ta' Business Productivity, li jinkludu l-prodotti Office 365 u Dynamics CRM. Ix-xhud spjega li Dynamics CRM toffri sistema ċentralizzata li tiffacilita kemm ir-relazzjonijiet tal-kumpanija mal-klijenti tagħha u ma' dawh prospettivi filwaqt li tiffacilita ukoll komunikazzjonijiet interni bejn l-impjegati u d-dipartimenti rispettivi tal-kumpanija.
 - ii. Huwa spjega dak kollu li sar bejn il-partijiet f'hafna dettall ossia fejn l-ewwelnett qal li fl-2015, il-kumpanija Melita kienet infurmat lil Micro Technology li klijent tagħhom, jiġifieri Paragon Limited, kellha bżonn sistema ta' telefonija PABX. Saret laqgħa bejn Paragon u Micro Technology fil-25 ta' Ġunju, 2015, izda minkejja l-interess, ma ttiehdet l-ebda azzjoni konkreta dak iż-żmien.
 - iii. F'April 2016, Micro Technology organizzat seminar imsejjah "Re-Inventing Productivity" bil-kollaborazzjoni tal-Microsoft, fejn ġew mistiedna l-kuntatti tagħhom fosthom Paragon. Attendew żewġ rappreżentanti ta' Paragon: is-Sur Darryl Grima u s-Sur Andriy Debrivskyy. Ix-xhud spjega li s-seminar kien iffukat fuq Business Productivity permezz tal-użu ta' Office 365 u Dynamics CRM. Wara s-seminar, bdew laqgħat u korrispondenza rigward l-implimentazzjoni ta' Microsoft Office 365 u Dynamics CRM minn Micro Technology għal Paragon. Fit-23 ta' Mejju 2016, Micro Technology baġtet lil Paragon ir-rati tal-prezzijiet tas-servizzi tagħhom. Fis-27 ta' Mejju 2016, is-Sur Darryl Grima informa lil Micro Technology li Paragon xtaqet tordna Office 365 u kkopja lid-diretturi ta' Paragon bl-*email* tiegħu.

⁴ Fol 206-500. B'ordni tal-Qorti datata 28 ta' Ġunju 2021 dan l-affidavit inżamm fis-sigrieta tal-Maġistrat Sedenti minhabba li kellu informazzjoni ta' natura kummerċjali sensittiva u dan fuq talba tal-kumpanija rikorrenti.

- iv. Sas-16 ta' Ġunju 2016, kienet tlestiet il-migrazzjoni mis-sistema ta' Google għal dik ta' Office 365. Paragon faħhret is-servizz mogħti lilha u rringrazzjat lill-impjegati ta' Micro Technology, fosthom is-Sur Adrian Scerri.
- v. Bejn Ġunju u Lulju 2016, Paragon inkarigat lil Micro Technology biex tibda l-iżvilupp u l-ipprogrammar tad-Dynamics CRM f'fażijiet separati, skont id-dipartimenti. F'Lulju bdew il-laqgħat mad-dipartiment "Paragon Projects" u f'Awwissu bdew mal-"Paragon Internship". Ix-xhud iddeskriva wkoll taħriġ fuq Sharepoint li sar f'Awwissu lil tnax-il impjegat ta' Paragon.
- vi. F'Settembru 2016, Micro Technology bagħtet email b'deskrizzjoni tad-*Dynamics CRM Projects Phase 1*. Dak ix-xahar stess, Paragon kienet dovuta €2,113.84⁵ lil Micro Technology liema ammont kien relatat ma' Office 365. Fid-29 ta' Settembru 2016 saret laqgħa mal-intimata (fejn kienu preżenti Dr Nadia Theuma u Darryl Grima għall-istess intimata) fejn Micro Technology ppreżentat demo tas-sistema u wara anki kien hemm skambji elettronici.⁶
- vii. F'Ottubru 2016, ġew diskussi u implimentati tibdiliet fis-sistema u Paragon bagħtet l-informazzjoni li kellha tiġi importata mir-rikorrenti. Paragon bagħtet lista tal-utenti u Micro Technology informat bit-tibdiliet meħtieġa. Fis-6 ta' Ottubru 2016 Micro Technology ippreżentat demo tal-progress li kien sar⁷ u fl-10 ta' Ottubru Paragon bagħtet lista ta' impjegati lil MTCL li kellhom jużaw Dynamics CRM Projects Phase fejn dakinhar stess MTCL li bagħtet it-tibdiliet li kellhom isiru.⁸ Fl-14 ta' Ottubru it-tibdiliet kienu lesti, għalkemm kien hemm bżonn aktar informazzjoni mingħand Paragon, pero li fil-frattemp setgħet tmur live, hekk kif infurmat lil Darryl Grima.
- viii. F'Novembru 2016, saru laqgħat bejn Micro Technology u Paragon Internship u dan in konnessjoni ma' Dynamics CRM Internship Phase 1. Fit-18 ta' Novembru 2016 Paragon informat lil Micro Technology dwar problema ta' aċċess minn utent u cioe il-problema li ċertu Anna Carla Amato kellha sabiex taċċessa d-Dynamics CRM. Il-problema ġiet riżolta fi ftit jiem u dan ġie kkonfermat minn Paragon fil-25 ta' Novembru 2016. Matul dan iż-żmien, Paragon għamlet diversi rikjesti għal modifiki fid-Dynamics CRM Projects Phase 1 u komplet tuża s-sistema b'mod attiv.

⁵ Minn dan l-ammont EUR533.05 kien overdue b'aktar minn 90 jum u ammont ta' EUR522.03 iehor overdue b'aktar minn 60 jum

⁶ A fol. 250-253

⁷ Dok PC13 – a fol. 263 et seq.

⁸ Dok. PC 15

- ix. Fis-26 ta' Novembru 2016 Micro Technology bagħtet *quotation* tas-sistema ta' telefonija PABX lil Paragon Limited.
- x. Fid-9 ta' Diċembru 2016 Micro Technology bagħtet email bi draft ta' dokumentazzjoni li kienet tirrigwarda Dynamics CRM Internship Phase 1 lil Maria Vella ta' Paragon Limited fejn fit-12 ta' Diċembru 2016 ġie maqbul illi ssir laqgħa jumejn wara rigward din il-parti tal-proġett. Intbagħtet ukoll email sabiex Maria Vella dakinhar tal-laqgħa iġġib cheque magħha. Dakinhar tal-laqgħa Darryl Grima ta' Paragon Limited bagħat email bid-dettalji tal-workflow ta' Paragon Internship u fil 21 ta' Diċembru 2016 huwa spjega x'kienu l-milestones mistennija ta' dan id-dipartiment. Micro Technology bagħtet ukoll il-*quotation* tal-PABX li kien talaba Andriy Debrivskyy. Fit-22 ta' Diċembru 2016 saret laqgħa bejn Micro Technology u Paragon Limited rigward il-Mobility Department u fit-23 ta' Diċembru 2016 Micro Technology talbet xi kjarifiki lil Paragon rigward il-*business process flow* tad-dipartiment Paragon Internship Marketeers u fit-28 ta' Diċembru 2016 u l-11 ta' Jannar 2017 bagħtet reminder tal-istess.
- xi. Fil-11 ta' Jannar 2017 Micro Technology infurmat lil Andre Debrivskyy li Anton Theuma kien ikkonferma li tiġi installat l-PABX. Fid-19 ta' Jannar 2017 Andiy Debrivskyy talab lil MTCL tipprovdi ticketing system u dawn infurmawh illi din kienet diġa teżisti fid-Dynamics CRM. Fit-30 ta' Jannar 2017 MTCL kienet bagħtet email lil Paragon sabiex tikkonferma informazzjoni rigward Dynamics CRM Internship għall-approvazzjoni.
- xii. Fl-1 ta' Frar 2017 Paragon Limited infurmat lil Micro Technology li kellha bżonn tinkariga kumpanija li tipprovdi support tekniku stante li kienet ser toffri servizz ġdid ta' ePos Payments. Fil-frattemp bagħtet żewġ emails separati b'reminder għall-approvazzjoni li kien hemm bżonn sabiex jibdedw ix-xogħol fuq Dynamics CRM Internship li waslet fit-8 ta' Frar 2017. Fil-frattemp ukoll Micro Technology staqsiet lil Paragon għall-kjarifiki li kien għad kellha bżonn mingħandha rigward Paragon Projects.
- xiii. Fis-27 ta' Frar 2017 Micro Technology talbet diversi affarijiet lil Paragon Limited ossia laqgħa sabiex tiffinalizza Dynamics RM Internship Phase 1 b'dana li kif tingħata l-informazzjoni setgħet tmur live fit-3 ta' Marzu 2017, informazzjoni dwar kif l-impjegati tekniċi ta' Paragon kienu għaddejin jikkrejaw l-elenki tal-accounts u tal-klijenti u dan in konnessjoni mal-proġetti tad-dipartimenti Projects u Internship, jekk kinitx ser tixtri s-

sistema PABX kif ukoll rikjesta għall-bilanċ pendenti minn Paragon sal-aħħar tas-sena 2016. Għal din l-email irrispondiet Maria Vella l-għada fejn issuggeriet li ssir laqgħa fl-1 ta' Marzu 2017 fejn setgħu jikkellmu ukoll dwar l-affarijiet kollha l-oħra elenkati minn Micro Technology, inkluż it-talba għall-ħlas.

- xiv. Dakinhar tal-laqgħa tal-1 ta' Marzu 2017, Micro Technology ipprovdiet taħriġ lill-impjegati ta' Paragon Limited rigward Dynamics CRM Internship Phase 1 liema taħriġ baqa għaddej f'korrispondenza bejn il-partijiet bejn it-2 ta' Marzu u l-10 ta' Marzu 2017. Paragon Limited talbet ukoll lil Micro Technology kopja ta' Invoice 5128 u l-job logs ta' Invoice 5201 u dawn intbagħtu. Fl-14 ta' Marzu 2017 din is-sistema telgħet live u fit-28 ta' Marzu 2017 saret laqgħa sabiex tiġi implementata Phase 2.
- xv. Fis-6 ta' April 2017 Micro Technology ikkonfermat fiex kienet waslet fix-xogħol u anke wiegħbet domandi rigward Dynamics CRM Phase 1, u dak li kien imiss jiġifieri Projects Phase 2, Internships Phase 2 u Placements Phase 1.
- xvi. Fl-10 ta' April 2017 Micro Technology intalbet iżżid lil Mark Brown bħala utent ġdid fuq is-sistema. Fit-12 ta' April 2017 Micro Technology infurmat lil Paragon illi l-utenti kollha ta' Internship kellhom aċċess għal Dynamics CRM Internship Phase 1 u li dakinhar stess waranofsinhar kienu ser jużawh.
- xvii. Għal darb' oħra fit-13 ta' April 2017 Micro Technology talbet lil Paragon il-ħlas tal-bilanċ fis-somma ta' € 13,299.84, kjarifiki dwar is-sistema PABX u sabiex jiġu skedati laqgħat għall-proġetti Projects Phase 2 u Internship Phase 2. Paragon ipprosegwiet tirrispondi fuq kollox barra fuq il-bilanċ dovut. Minkejja li Micro Technology insistiet fuq il-pagament dovut fis-17 ta' April 2017 xorta waħda tat ċans diversi granet oħra sabiex isiru l-laqgħat li kien imiss. Infatti fid-19 ta' April 2017 Micro Technology iltaqgħat ma' Sara McGuire, Martina Balinitova u Mark Brown sabiex jikkellmu dwar Projects Phase 2.
- xviii. Għal darb' oħra fl-20 ta' April 2017 ir-rikorrenti fakkret lill-intimat dwar il-bilanċ dovut u li minkejja li kellu jsir pagament ta' € 2,500 kull ġimgħa kienu laħqu biss saru żewġ pagamenti u għalhekk l-intimata kienet lura fuq ħames (5) pagamenti kif ukoll l-aħħar pagament ta' € 799.84

- xix. Fl-20 ta' April 2017 ukoll Paragon bagħtet student l-uffiċini ta' Micro Technology sabiex idahħal id-data relattiva taħt is-supervizjoni tar-rikorrenti. Dak ix-xahar Jonathan Micallef staqsa lil Paragon xi mistoqsijiet rigward Internship Phase 1 (liema mistoqsijiet kienu ġew imwiegħba) li jfisser li din kienet qed tintuża. Saru ukoll żewġ laqgħat ma' Paragon rigward Placements Phase 1 u Projects Phase 2. Fil-frattemp giet installata is-sistema PABX u għalhekk giet skedata laqgħa mal-managers sabiex jistharrġu fuq kif jużawha.
- xx. Fis-26 ta' April 2017 Mark Brown talab laqgħa sabiex issir Process Automation Software bl-isem ta' K2 liema xogħol kien ġa qed isir minn Dynamics CRM. Ix-xogħol baqa' għaddej fuq Internships Phase 2 u Placements Phase 1.
- xxi. F' Mejju 2017 ix-xhud tkellem ma' Dr Nadia Theuma ta' Paragon Limited fejn din talbitu electronic file systems filwaqt li qaltli li xtaqet li Mark Brown ikun involut fis-sistemi tad-Dynamics CRM. Dan kien qalilhom fl-4 ta' Mejju 2017 li kien hemm *bug* fis-sistema li rriżulta li ma kienet xejn bug iżda li kien *feature* li ma kienx *enabled*. Meta ġie mistoqsi riedx din il-*feature* li tkun *enabled* huwa qal li kellu jivverifika ma Sara McGuire rigward dan. Ried ukoll sistema ta' dashboards fid-Dynamics CRM. F'dak ix-xahar saru erba' laqgħat fejn Micro Technology spjegat il-proċess ta' Dynamics CRM lid-dipartiment tal-Projects, sar taħriġ fuq il-PABX lill-Paragon Managers, giet spjegata Internship Phase 2 lid-dipartiment relattiv u finalment saret laqgħa ma' Mark Brown fejn dan ried idahħal is-sistema K2 flok Dynamics CRM. Ix-xhud spjega li hu ma setax jifhem għalfejn ried isir dan meta ż-żewġ sistemi kienu qed jagħmlu l-istess xogħol u Paragon Limited kienet diġa investiet hafna. Ċiononstante ix-xogħolijiet baqgħu għaddejjin.
- xxii. Fil-5 ta' Mejju 2017 Micro Technology bagħtet update lil Paragon rigward id-dokument bl-alterazzjonijiet ta' Internships Phase 2 għalkemm dan xorta ma kienx il-verżjoni finali. Dakinhar Bohdan Hryniak informa lili Micro Technology li t-telefon *cordless* ta' Jonathan Micallef ma kienx qed jaħdem u din il-problema giet riziolta f'minuta.⁹ Kien hemm ukoll problema bl-*emails* ta' klijent partikolari li rriżulta li kienet inħolqot għaliex l-impjegati ta' Paragon kienu bidlu xi Domain Settings.

⁹ Dok PC57 – a fol 404 et seq.

- xxiii. Fid-9 ta' Mejju 2017 ir-rikorrent intalbet id-dokumenti kollha li rriżultaw mill-laqqgħat u dan mingħand Ermal Kollcinaku, liema dokumenti kienu jirrelataw ma' Internships Phase 2 u Placements Phase 1 u dawn intbagħtu. Student ta' Paragon, ċertu Sergio Martin qal li ma kellux ċertu permessi fl-10 ta' Mejju 2017, u meta informa lil Micro Technology dwar dan, ix-xhud infurmah li kien qiegħed l-isptar u staqsieh jekk l-istudenti l-oħra kinux qegħdin jaħdmu sew. Fit-12 ta' Mejju 2017 informa lil Mark Brown li hu ġie rilaxxat mill-isptar u li l-ġimgħa ta wara kien ser jaħdem fuq il-problema.
- xxiv. Fil-15 ta' Mejju 2017 Micro Technology infurmat lill-klijenti kollha tagħha illi fil-weekend kien feġġ malware perikoluż u għalhekk qaltihom kif għandhom jipproteġu s-sistema tagħhom. Fit-23 ta' Mejju 2017 reggħet saret laqgħa bejn Micro Technology u Mark Brown, u l-ghada Bohdan Hryniak talab lir-rikorrenti sabiex iżżid utent ieħor fuq Microsoft Office 365 Business Premium u tagħmel is-set up tar-rights ta' utent ġdid ta' Dynamics CRM.
- xxv. Fit-13 ta' Ġunju 2017 Mark Brown għamel talba urġenti sabiex jżiedu erbgħa (4) utenti liċenzjati godda fuq Dynamics CRM. Saret laqgħa oħra bejn Mark Brown u Micro Technology u fis-26 ta' Ġunju 2017 huwa talab lil Micro Technology sabiex tassisti lil Ermal Kollcinaku biex dan isir amministratur ta' Dynamics CRM minflok Micro Technology. Dakinhar ir-rikorrenti inqalgħet 'l barra mis-sistema.
- xxvi. Fl-4 ta' Lulju 2017 Mark Brown informa lil Micro Technology illi s-software developers godda kellhom bżonn aċċess għas-sandbox fejn hu kien rrisponda li Ermal Kollcinaku li kien impjegat ġdid, kellu aċċess totali u seta jvarja l-permissions kif irid. Minkejja li r-rikorrenti kienet tneħħiet minn amministratur, ix-xhud spjega kif xorta offra li jassistieh appena johroġ mill-isptar.
- xxvii. Fl-20 ta' Lulju 2017 Mark Brown talab lil Micro Technology tikkwotalu prezz għall-komponent addizzjonali ta' Dynamics CRM. Ir-rikorrenti spjegatli li dawn il-komponenti kienu għadhom fi stadju ta' prova u ma kienux disponibbli għall-bejgħ¹⁰. F'Awwissu 2017 Micro Technology ikkorrispondiet ma' Ermal Kollcinaku sabiex tispjegaluh kif jaħdmu il-Call Queues u l-PABX, fejn dan imbagħad talab li s-sistema tal-PABX tiġi integrata ma' Dynamics CRM u għalhekk ried id-dokumentazzjoni relattiva li

¹⁰ U se mai l-ewwel ma' jkunu għall-bejgħ ġewwa l-Istati Uniti

intbagħtet dakinhar stess. Ix-xhud spjega kif għalhekk huwa ċar li sa dan iż-żmien Paragon kienet għada qed tagħmel użu mis-sistema Dynamics CRM u addirittura riedet tintegra s-sistema tal-PABX.

- xxviii. Kien fl-aħħar ta' Novembru 2017 li Paragon riedet tneħhi numru ta' utenti liċenzjati minn fuq is-sistema Dynamics CRM, Office 365 Premium u Office 365 Essentials u dan wara li kienet ilha xhur mhux amministratur. Din il-korrispondenza kompliet f'Diċembru fejn sa dak iż-żmien kien hemm 12 -il liċenzja fuq Microsoft Dynamics CRM Online Professional Add-On to Office 365, 23 liċenzja fuq Office 365 Business Essentials, 34 liċenzja fuq Office 365 Business Premium u 2 liċenzji fuq Exchange Online Archiving for Exchange Online, li kollha kienu qed jintużaw. F'Novembru 2017 ukoll Mark Brown informa lil Micro Technology li Paragon Limited xtaqet tippromwovi Office 365 u Dynamics CRM ma' kumpaniji oħra li kellha rabta magħhom ġewwa l-Ewropa. Micro Technology tat l-informazzjoni kollha rikjesta l-għada.¹¹
- xxix. Fl-14 ta' Diċembru 2017, Micro Technology infurmat lil Paragon Limited illi din kellha thallas il-bilanċ ta' € 43,357.24 li minnhom is-somma € 37,175.57 kienet ilha dovuta għal xi żmien. F'Jannar 2018 reġgħet bagħtet reminder dwar dan u ingħatat *post dated cheques* fl-ammont ta' € 20,000 fejn sussegwentement talbet tkun taf meta kien ser jithallas il-bilanċ. Minkejja dan, f'Mejju 2018 Paragon Limited baqgħat titlob l-għajnuna ta' Micro Technology u din baqgħat taqdi lill-istess. Per eżempju fl-4 ta' Mejju 2018 Ermal Kollcinaku kellew lil Micro Technology minhabba problema fil-PABX li giet riżolta mill-ewwel b'restart tas-sistema. Talbu ukoll assistenza fir-rigward ta' Office 365, is-sistema PABX u anki rigward in-network li Micro Technology qatt ma kienet ħadmet fuqha.
- xxx. F'Lulju 2018 Bohdan Hryniak talab lil Micro Technology iżżid utent ġdid fuq is-sistema Office 365 u sal-għada 10 ta' Lulju 2018 din il-liċenzja kienet giet miżjudha. Ġew ordnati ukoll erbgħa telephones godda u l-għada dawn ġew installati. F'Settembru 2018 intalbet *quotation* ta' *desk phones* u *cordless phones* għall-PABX. Anki fl-2019 kien hemm diversi drabi fejn intalbet l-assistenza lil Micro Technology u din ingħatat lil Paragon Limited. Per eżempju f'April 2019 Andriy Debrivskyy talab lir-rikorrenti iżżid liċenzja ta' utent ieħor fuq Office 365 Business Essentials u sal-għada, Micro Technology

¹¹ Dok PC74

kienet qdietu. Fit-12 ta' April 2019 Maria Vella baġtet hlas ieħor ta' € 2,500 akkont tal-bilanċ dovut lil Micro Technology.

- xxxi. Ix-xhud ippreżenta ukoll numru ta' konversazzjonijiet li kellu ma' Maria Vella li juru kemm ir-rikorrenti kienet tat diversi ċansijiet lil Paragon Limited sabiex thallas u din min-naħa tagħha kemm il-darba kienet għamlet wegħdiet fiergħa li l-hlas kien sejjer jiġi effettwat.
 - xxxii. Fi Frar 2020 Paragon Limited għaddiet tlett ċekkijiet *post dated* lil Micro Technology fl-ammont ta' € 4,397.48 il-wieħed. Minn dawn iċ-ċekkijiet seta' jissarraff biss wieħed minnhom. Kien għalhekk li imbagħad Micro Technology ipproċediet billi tibgħat ittra uffiċjali lil Paragon Limited iżda din xorta waħda baqgħet inadempjenti u għalhekk kellhom jinbdew dawn il-proċeduri.
 - xxxiii. Ix-xhud finalment spjega li minkejja dan kollu Paragon Limited baqgħet tixtri numru ta' liċenzji ta' Office 365 mingħandha u dan mingħajr ma thallas.
2. Fis-seduta tal-11 ta' Ottubru 2021 xehdet **Joanna Bartolo** in rappreżentanza ta' Bank of Valletta plc¹²:
- i. Hija giet mitluba tippreżenta informazzjoni dwar ċekkijiet bin-numru 5241, 5242 u 5243 li inħarġu minn kont bin-numru 40019199690 tal-kumpanija intimata.
 - ii. Xehdet illi iċ-ċekk bin-numru 5241 (għall-ammont ta' € 4,397.48) intbagħat lura bin-nota "Refer to drawer" fl-20 ta' Frar 2020 iżda dan eventwalment issarraff fil-21 ta' Frar 2020.
 - iii. Iċ-ċekk bin-numru 5242 (għall-ammont ta' € 4,397.48) ukoll intbagħat lura bl-istess nota fl-14 ta' Marzu 2020 kif ukoll fil-11 ta' April 2020. Iċ-ċekk bin-numru 5243 (għall-ammont ta' € 4,397.48) intbagħat bl-istess mod fil-11 ta' April 2020. Dawn iż-żewġ ċekkijiet tal-aħħar ma ġewx imsarrfa.
3. Fl-istess seduta tal-11 ta' Ottubru 2021 ġie prodott ukoll **Darryl Grima**¹³ li kien jaħdem bħala *general manager* mal-kumpanija intimata:

¹² Fol 506

¹³ A fol. 508

- i. Mistoqsi dwar seminar li kien sar f'April tas-sena 2016 fl-uffiċini ta' Micro Technology fejn intuża Office 365 u Dynamic CRM spjega kif hu u l-IT manager Andrei kienu marra l-uffiċju ta' Micro Technology f'Haż-Żebbuġ u attendew għal dan is-seminar.
- ii. Spjega li meta kien jaħdem ma' Paragon Limited din kellha projects department u internships department. Id-dipartiment tal-proġetti kien wieħed dedikat għal proġetti tal-Unjoni Ewropea u l-iehor kien jiehū hsieb studenti li jigu Malta tramite l-programm Erasmus. Kien isir użu ta' excel database li imbagħad kienet tiġi shared. Kien sar tentattiv biex ikun hemm sistema iżda din ma ħadmitx. Dak iż-żmien huma kienu jużaw Google Suites u kienu fehmu li Microsoft kien ikun ħafna aħjar u għalhekk għamlu dik it-transizzjoni. Kienu anke qalbu minn Gmail għal Microsoft. Minn hemm bdew jiddiskutu id-Dynamics 365 sabiex jibnu strutturi ta' workflow tal-internships u tal-proġetti. Meta kien ippreżenta dan lill-bord tal-kumpanija l-ideja kienet intlaqgħet tajjeb. L-istruttura li kienet qed toffri l-Microsoft kienet waħda li setgħet tanalizza kull impjegat.
- iii. Qali li huwa ma kienx involut fil-proġett imma peress li kien involut fil-*management* kien jaf dak kollu li kien għaddej. Sakemm kien hemm kienu qed imexxu flimkien ma' Andrei it-transizzjoni tas-sistema. Hafna mill-workflows neċessarji li kellhom jingħataw lil Micro Technology kien għamilhom hu. Biex sar dan ix-xogħol kien jinvolvi il-*manager* ta' kull dipartiment konċernat u jerga jdur il-proċess mill-bidu sal-aħħar. Semma li xi drabi kien jinkludi ukoll membri oħra bħal Maria Vella. Il-workflows kienu kollha diskussi ma' kollegi fil-grad tiegħu l-isfel, u imbagħad kienu jintbagħtu lil Micro Technology.
- iv. Huwa kien baqa' impjegat ma' Paragon Limited sal-31 ta' Diċembru tal-2016. Kien għadda l-ittra tar-riżenja tiegħu lill-bord tad-diretturi u ċioe lil Dr. Antoine Theuma u Dr. Nadia Theuma xi xhur qabel. Kien insista li waħda mill-affarijiet ta' prijorita' kienet li s-sistema tal-Microsoft tiġi finalizzata qabel ma jitlaq u filfatt hekk sar.
- v. Qal li meta telaq kien ta l-informazzjoni u l-feedback kollu u s-sistema kienet qegħda tiffunzjona. Mill-lat ta' servizz li tat il-kumpanija rikorrenti huwa spjega li din dejjem pprovdiet support immedjat. Ftakar illi kien hemm żmien fejn Paragon Limited ma kienetx qed tħallas lil Micro Technology iżda din xorta

wahda baqgħet għaddejja bis-servizz. Huwa kkonferma ukoll l-email tiegħu li kien juża meta kien ma' Paragon Limited ¹⁴

- vi. In kontro-eżami ix-xhud qal li ma jafx kienx hemm kuntratt bil-miktub bejn Micro Technology u Paragon. Lanqas ma ftakar jekk qabel dan l-ingaġġ kienx hemm xi quotation jew xi lista ta' servizzi flimkien mal-prezzijiet. Huwa qal li Paragon ma kienet ħarġet l-ebda sejha għal offerti u ma ftakarx kienx hemm xi *quotations* ta' kumpaniji oħra.
 - vii. Mistoqsi x'kienet tqabbdet tagħmel Micro Technology huwa qal li din kellha tgħin lill-intimata tagħmel it-transizzjoni minn Google għal Microsoft kif ukoll kellha tikkrejalha software li jannalizzza l-workflows kemm tad-dipartiment tal-internship u kemm tad-dipartiment tal-proġetti. L-ewwel haġa li kellha ssir kienet il-migrazzjoni ta' data u imbagħad kellu jiġi kkreat is-software. Kienu qed jużaw il-platform Dynamics 365 biex jibnu din l-istruttura li wiehed imbagħad seta' jaħdem fuqha għaliex kienet tintegra mas-sistema ta' Microsoft li kienu qalbu għaliha.
 - viii. Spjega li kienu marru hu u Andrei jaraw kif kienet topera Micro Technology imma d-deċizzjoni finali kienet tad-direttur Dr. Anthon Theuma. Din ittiegħdet xhur qabel ma kien waqaf jaħdem mal-kumpanija Paragon Limited. Mistoqsi dwar il-*feedback* li kien ha dwar l-operat ta' din is-sistema u cioe dwar dak li li qal fl-eżami tiegħu illi s-sistema kienet qed taħdem tajjeb qabel ma spiċċa l-impjeg tiegħu, huwa qal li dan il-*feedback* kien hađu mill-istaff tiegħu stess. Seta' kien hemm xi problemi pero' b'xi mod jew ieħor is-sistema kienet operattiva. Huwa ftakar li kienu qed jaħdmu b'mod parallel billi jużaw is-sistema l-antika u s-sistema l-għdida *pari passu* u b'hekk setgħu joħroġu d-diskrepanzi bejniethom.
 - ix. Mistoqsi kinux warrbu s-sistema l-antika kompletament sakemm hu kien telaq huwa qal li le però kienet tagħmel sens li jiġri hekk għaliex b'hekk wahda kienet qed tagħmel superviżjoni tal-oħra. Qabel li l-idea tas-sistema l-għdida kienet li l-metodologija antika tispicċa bil-mod il-mod. Huwa kien halla f'idejn haddieħor meta telaq sabiex ikompli jieħu hsieb l-implimentazzjoni tas-sistema l-għdida.
4. Fit-28 ta' Frar 2022 xehed **Jonathan Micallef**¹⁵ li kien *manager* fid-dipartiment tal-internship tal-kumpanija intimata fejn kien dam inqas minn sena:

¹⁴ U dan b'referenza għall-korrispondenza annessa bhala Dok PC2 sa Dok PC28 mal-affidavit ta' Philip Cortis

- i. Huwa kkonferma l-email tiegħu tax-xogħol tiegħu meta kien impjegat ta' Paragon Limited. Saret referenza għal Dok PC43 fejn f'email datata t-12 ta' April 2017 intqal li t-tim kollu kellu aċċess u kienu ser jibdew jużawh dakinhar waranofsinar u gie mistoqsi x'kien l-involvement tiegħu f'dawn l-iskambji. Huwa spjega kif dan kollu kien relatat mas-set up tad-Dynamics 365 fejn Paragon riedet telimina s-sistema rudimentari li kienet qed tintuża tal-excel sheets u jimxu għal business tool moderna. In konnessjoni mal-emails li saru referenza għalihom ftakar li kienu għadhom kemm bdew jittestjaw is-software u dan fi stadji separati. Kienu waslu fit-tieni stadju u riedu jaraw x'kambjamenti kien hemm bżonn li jsiru.
- ii. Huwa kien qed juża s-software flimkien ma' xi membri tat-tim tad-dipartiment tal-intership. Bida jsir l-irfinar b'tali mod illi setgħu jeliminaw l-użu tal-excel sheets kompletament. Ma ftakarx jekk dipartimenti oħra kienux qed jużaw dan is-software però id-dipartiment tiegħu dak iż-żmien kien żgur jagħmel parti mit-tieni stadju tal-iżvilupp ta' Dynamic 365, fejn kien qed isir testing tal-istess.
- iii. Meta spiċċa l-impjieg tiegħu, dan is-software kien kważi lest però kien għadu qed jiġi żviluppat. Kien qed jintuża għall-skopijiet ta' testing, fejn kienu qed jagħmlu inputting ta' informazzjoni, filwaqt li t-tim beda jidra jużah. Kien qed isir użu mis-software però ma setax jiftakar kemm kien hemm bżonn kambjamenti f'dak l-istadju sabiex isir kompletament operattiv. Sakemm kien hemm, ma kienx kompletament funzjonanti u kienu għadhom qed jużaw l-excel sheets.
- iv. Spjega kif il-kuntatt li kellu ma' Philip Cortis kien dejjem wieħed tajjeb. Qal li dan dejjem kien effiċjenti, kordjali u li kull laqgħa li kien ikollhom kienet tkun tajba. Rigward is-software kien hemm snag list jiġifieri xi ftit affarijiet li riedu jinbidlu. Is-software Microsoft Dynamics huwa għodda eċċellenti però kien hemm bżonn li dan jiġi modifikat għall-bżonnijiet tagħhom bħal per eżempju għall- internship sales li huwa settur speċifiku hafna. Meta telaq hu ingħatat handover lil haddiehor u din il-persuna kellha l-intenzjoni li tibda tuża dan is-software. Però sakemm telaq hu kienu għadhom qed jużaw l-excel sheets.
- v. Mistoqsi dwar ir-rispons ta' Micro Technology għall-isnag lists ix-xhud qal li qatt ma kien hemm problemi f'dan ir-rigward. Filfatt kull meta kien hemm xi problemi dawn dejjem kienu jiġu solvuti minnn Micro Technology.

- vi. Ma setax jiftakar jekk kienx hemm xi haġa min-naħa ta' Micro Technology li ma ħalliethomx imorru live. B'referenza għall-emails immarkati Dok PC57 senjatament dwar il-PABX, stqarr illi kellu problema bil-card extension tiegħu iżda din kienet issolviet fl-istess ġurnata ftit tal-ħin wara.
 - vii. In kontroezami hu ġie mistoqsi meta telaq fejn qal li dan kien f'Ottubru 2017. F'dak il-perjodu kien għad hemm snags list. Kellu żewġ laqgħat sabiex jagħti handover u ma kellem lil hadd minn Paragon Limited minn dakinhar 'l hawn. Xehed pero illi sakemm telaq hu kienu waslu sabiex imorru live.
5. Fis-seduta tal-11 ta' April 2022 xehed in kontroezami **Philip Cortis**¹⁶ fejn fost affarijiet oħra qal is-segwenti:
- i. Qal li Micro Technology hija *partner* ta' Microsoft u dan għaliex bħala kumpanija ikunu għamli eżamijiet, reġistrazzjoni u tagħlim rikonoxxuti minn Microsoft. Il-kumpanija rikorrenti m'hijiex biss *licensor* iżda *official partner*. Tant hu hekk li meta bdew jaħdmu ma' Paragon Limited kellhom avveniment flimkien ma' Microsoft, fejn kien ġie ukoll jitkellem impjegat tal-Microsoft.
 - ii. Qabel ma bdew jaħdmu ma' Paragon Limited kienu għamli laqgħa li prezenti għaliha kien hemm tlett entitajiet, jiġifieri Paragon Limited, Microsoft u Micro Technology.
 - iii. Mistoqsi dwar l-Office 365 hu spjega li dan huwa *subscription service* għax jingħata servizz mingħand Microsoft apparti liċenzja. Wieħed jista' jixtri liċenzja ta' Office 365 minn kwalunkwe venditur relattiv u jinstalla s-software bħala individwu. Però imbagħad jeżistu liċenzji differenti. Il-Microsoft jagħtu servizz li bħala Micro Technology ikunu qed jixtruh mingħand Microsoft u jbiegħuh lill-klijenti tagħhom. Paragon Limited riedet tagħmel migration ta' data minn fuq Gmail għal Office 365 u hemmhekk kien hemm bżonn is-servizz tal-impjegati ta' Micro Technology. Il-kumpanija rikorrenti għandha n-nies tagħha li jagħtu support iżda jekk jinqala xi haġa serja huma setgħu jifthu ticket direttament ma' Microsoft stess.ħ
 - iv. Dawn is-servizzi baqgħu jingħataw għal perijodu twil meta fi stadju partikolari Paragon Limited infurmathom illi kienet se tiegħu ħsieb ħafna mill-affarijiet hi.

¹⁶ A fol. 530a

Micro Technology inqatgħet 'il barra iżda Paragon baqgħet tixtri l-liċenzji mingħandhom. Xorta waħda kien tela kont ta' € 2,000.

- v. Bħala Office 365 kien hemm subscriptions differenti li jinkludu affarijiet differenti u li jinbidlu minn xahar għal xahar. Minn żmien għal żmien kienu jiddaħħlu *users* godda jew jitnaqqsu xi servizzi. Is-subscriptions ikunu a bażi ta' dak li jkun irid il-klijent u joħorġu kontijiet relattivi għal dan mensilment.
- vi. Mistoqsi kienx hemm xi forma ta' kuntratt meta Paragon Limited bdiet tiegħu s-servizz mingħand Micro Technology, ix-xhud qal li dan kien jeżisti f'forma ta' ordni li saret permezz ta' email. L-ordni oriġinali kienet giet mingħand Darryl Grima u wara kien ikun hemm emails sabiex jordnaw tibdil.
- vii. Da parte ta' Micro Technology ma kienx hemm termini u kundizzjonijiet iżda min-naħa ta' Microsoft kien hemm numru ta' kundizzjonijiet li wieħed jintrabat bihom appena wieħed jibda juża s-servizz. Stante li Micro Technology tbiegħ il-liċenzji hi, ir-relazzjoni kummerċjali ta' Paragon Limited hija ma Micro Technology.
- viii. Mistoqsi dwar Dynamics CRM spjega li dan huwa servizz ta' Customer Relationship Management (CRM), haġa li hija standard għall-kumpaniji fejn lill-klijent tagħhom tikkwotalhom, iżommu korrispondenza kollha u emails. F'dan is-sens il-manager jista' ikun jaf il-proċessi kollha fiex ikunu. Fil-każ ta' Paragon Limited dawn kellhom proċessi differenti f'dipartimenti differenti. B'hekk is-servizz tad-Dynamics kellu bżonn diversi modifiċi sabiex ikun adatt għal work flows tal-klijent. Il-Microsoft tramite Micro Technology toffri l-liċenzji tad-Dynamics iżda oltre minn hekk Micro Technology għamlu x-xogħol fejn iltaqgħu mal-klijent, haġu konjizzjoni ta' dak li kien hemm bżonn u addattaw d-Dynamics għal bżonnijiet tal-istess intimata – u dan sar fuq għal tal-inqas żewġ dipartimenti li kellha l-istess Paragon Limited.
- ix. Spjega li Dynamics CRM mhuwiex software iżda servizz fejn tidhol tfittxu fuq browser iżda mbagħad jkun ipprogrammat min-naħa ta' Micro Technology skond il-bżonnijiet tal-klijent. L-aċċess ivarja minn utent għall-ieħor skond l-esiġenzi tal-kumpanija.
- x. Xehed illi f'daqqa waħda Paragon Limited talbet li l-amministratturi tagħha jiehdu hsieb dak li kienu qed jagħmlu l-impjegati ta' Micro Technology. Id-data qegħda kollha fuq is-servers tal-Microsoft.

- xi. Spjega ukoll dwar is-sistema tal-PABX, li hija sistema tat-telefonija interna tal-uffiċini li huma jagħmlu ħafna xogħol fiha u huma ukoll fornituri tal-istess. It-tliet fornituri ta' telekomunikazzjoni f'pajjiżna jafu li Micro Technology tipprovdi din is-sistema tal-PABX u xi hadd minn Paragon Limited kien tkellem mal-Melita u din il-kumpanija kienet introduciethom ma' Micro Technology. Kienet saret laqgħa bejn Micro Technology, Melita u Paragon Limited fejn ddiskutew il-bżonnijiet tagħhom, intbagħtu xi kwotazzjonijiet u inizjalment kien waqaf kollox hemm. Ftit xhur wara pero' r-rikorrenti għamlet l-avveniment "Reinventing Productivity" flimkien ma' Microsoft u stiednu lil kull min kien fuq is-CRM tagħhom. Għal dan l-avveniment ġew Darryl Grima u Andrei min-naħa ta' Paragon u minn hemmhekk bdew id-diskussjonijiet fejn riedu jagħmlu migration ta' data u li jkollhom id-Dynamics, u eventwalment xtraw is-sistema tal-PABX.
- xii. Fil-korrispodenza kien hemm ukoll id-diretturi Theuma. Il-punt ta' tluq kien illi ssir migration minn Gmail għal Office 365. Dik saret u wara bdew jużaw diversi features tal-programmi tipo One Drive u Share Point fejn kulhadd seta juża l-istess excel sheets. Imbagħad imxew għall-użu tad-Dynamics. F'dan ir-rigward kienu bdew mid-dipartiment tal-Proġetti. Dawn kienu jiftehmu ma' dipartimenti oħra fl-Ewropa u jidhlu għall-proġetti tal-Unjoni Ewropea. Iddiskutew il-proċessi kollha mal-manager tad-dipartiment u ħargu b'dokument li imbagħad gie aċċettat mill-klijent u ftit ġimgħat wara huma pprovdew dak li kienu ftehmu.
- xiii. Ix-xhud spjega li appena jsir dan il-proċess, il-klijent jgħidlek x'jixtieq iżid u jnaqqas u hekk kien ġara f'dan il-każ. Ftehmu li ser jimxu fi stadji f'kull dipartiment, jiġifieri kif kienu waslu fl-ewwel stadju fid-dipartimenti tal-proġetti, imxew sabiex jagħmlu l-ewwel stadju fid-dipartiment tal-internships. Ix-xogħol fid-dipartiment tal-internships kien kompletament differenti għaliex din is-sezzjoni tal-kumpanija intimata titkellem ma' universitajiet u istituti edukattivi fl-Unjoni Ewropeja għall-finijiet tal-Erasmus fost oħrajn. Sar l-istess proċess f'dan id-dipartiment sakemm waslu għall-ewwel stadju. Dan beda jintuża mill-klijent sew tant li beda d-diskors fid-dipartiment tal-proġetti li jimxu għat-tieni stadju. Id-dipartiment tal-internships ukoll ried jimxi għat-tieni stadju u riedu li r-rikorrenti tibda taħdem fuq dipartiment ieħor. Damu xhur għaddejin fuq dan ix-xogħol. Dak li jikkostitwixxi Phase 1 u Phase 2 ma kienx l-istess għal kull dipartiment imma kien ibbażat fuq dak li jkun gie diskuss.

- xiv. Ġara li meta kienu se jibdwu Phase 1 tad-Dipartiment tal-Placements, Mark Brown talbu sabiex wiehed mid-dipartiment tal-IT jsir hu l-amministratur u Micro Technology aċċettat.
 - xv. Id-direttriċi Nadia Theuma kienet infurmatu li Mark Brown kien ser ikun ħafna involut f'dan il-proġett però dak iż-żmien ma kinux jafu x'kien qed jigri fil-proġett. Darryl Grima kien telaq u għalhekk kienu daqsxejn mitlufin. Mistoqsi jekk inizjalment kienx hemm diskussjoni dwar it-termini u kundizzjonijiet u l-prezzijiet huwa wieġeb fin-negattiv għaliex il-prezz kien dejjem l-istess - dak ikkwotat fil-bidu u dan kien ġie aċċettat. Il-fatturi li ħarġu qatt ma ġew ikkontestati u dejjem tħallsu.
6. Fit-30 ta' Mejju 2022 xehdet **Dr. Nadia Theuma**¹⁷ ossia d-direttur u s-sid tal-kumpanija intimata:
- i. Hija spjegat li Paragon twaqqfet fl-2004 u x-xogħol tagħhom jinvolvi l-immaniġġjar tad-data. Ix-xogħol għandu żewġ aspetti – wiehed li jkollu x'jaqsam ma' entitajiet lokali u barranin kif ukoll kuntratti ta' xogħol li huma kien qed jiehdu. Ix-xogħol kiber u għalhekk bdew ifittxu sistema ta' data aħjar minn excel sheets b'mod li d-d-data tkun tista' tingabar, tiġi immaniġġjata u tiġi imbagħad tiġi awtomatizzata.
 - ii. Huma kienu ltaqgħu permezz ta' terzi¹⁸ ma' Philip Cortis u bdew taħditiet fis-sena 2016 fejn dan tahom garanzija li dak li riedu seta' jsir. Is-sistema kellha tiġi immaniġġjata kompletament online u kellha ssegwi l-proċess kollu kif ukoll f'dak li huma proġetti ffinanzjati mill-Unjoni Ewropeja.
 - iii. Ma kien hemm l-ebda kuntratt bil-miktub bejn iż-żewġ partijiet u ma tiftakarx kienx hemm kwotazzjonijiet però kien hemm sensiela ta' xogħol li kellu jsir. Is-sistema kellha tkun maqsuma fi tnejn – liċenzjar (tramite migration) u l-immaniġġjar tad-data. Is-software li kellu jintuża kien Dynamics CRM.
 - iv. Spjegat kif il-liċenzji ġew mgħoddija lilhom u bdew jaħdmu b'Microsoft li timmanigja l-emails. Izda l-parti li tikkonċerna l-immaniġġjar tad-data ossia r-raġuni għalfejn kienu qalbu minn Gmail għal Microsoft ma saritx. Sa sena wara x-xogħol kien għadu mhux komplut u infurmaw lis-Sur Cortis li ma xtaqux

¹⁷ A fol. 531A

¹⁸ Ma setgħetx tiftakar minn huma

jibqgħu jaħdmu bih għax ma kellhomx dak li kellhom bżonn. Dan kien f' Ġunju tas-sena 2017.

- v. Qalet li l-impjegati tagħha bdew igergru għaliex ma kienux qed jaħdmu u li s-sistema ma kienitx qed tatihom dak li kellhom bżonn. Spjegat kif kienu jsiru laqgħat u wegħdi li s-sistema kienet se taħdem imma fl-aħħar mill-aħħar iddeċidew li ma setgħux jimxu 'l quddiem magħhom. Hija irriveriet għal email datata 26 ta' Ġunju 2017 fejn il-persuna li dak iż-żmien kienet giet inkarigata tiegħu ħsieb dan ix-xogħol, ossia Mark Brown, kienet infurmat lis-Sur Cortis li Paragon kienet ser tiegħu f'idejha l-iżvilupp ta' CRM. Mark Brown kien impjegat ta' Paragon Limited li beda jaħdem magħhom f'Jannar tas-sena 2017. Kellu ċertu maturita' fuq proġetti bħal dawn u għalhekk inkarigawh jiegħu ħsieb hu ma' Micro Technology. Qablu qalet li kien hemm Darryl Grima fuq dan ix-xogħol.
- vi. Mistoqsija għalfejn is-servizz ma kienx dak li kellhom bżonn, spjegat kif biex jużaw is-sistema ta' CRM riedet issir il-migration tad-data li qatt ma kienet saret kollha u kellha ssir migration mill-ġdid. Qatt ma setgħet issegwi proċess sħiħ u jekk kienet tidhol fis-sistema sabiex tagħmel dan kienet ser issib l-intoppi. Is-sistema baqgħat ittihom ħafna problemi. Wara li qabdu lil Mark Brown dan qabba lil xi hadd tekniku biex jagħmillhom il-migration u din giet ikkompletata¹⁹. Qalet li ma kienx għad fadal relazzjoni ma' Micro Technology.
- vii. Spjegat kif lis-Sur Cortis kienu dejjem ituh żewġ pagamenti – wieħed għall-liċenzji u ieħor għax-xogħol fuq is-CRM. Kienu jhallsu l-liċenzji għaliex mingħajrhom ma setgħux jaħdmu iżda żammew parti mill-pagament tax-xogħol f'Ottubru tas-sena 2019 u ġara li ingħalqu s-sistemi kollha tagħhom. Il-liċenzji ġew mwaqqfa u l-impjegati tagħhom ma setgħux jibqgħu jaħdmu – l-emails tagħhom ġew kollha blocked u kellhom problemi ma' terzi. Kien hemm sitwazzjoni fejn hi kienet qed taħdem fuq proġett kbir u xahar u nofs wara indunat li rċeviet email importanti ħafna li qatt ma waslitilha u li kienet ser tigi fi problemi kbar ħabba fiha. Tilfu ukoll ħafna xogħol għaliex ħarġu xi calls, irċevew xi risposti u huma ma rawhomx.
- viii. Qalet li l-kumpanija intimata llum il-ġurnata qed topera fuq sistema CRM li bniet b'mod apparti minn dik tar-rikorrenti. Huma pero ħallsu ħafna flus għal sistema li qatt ma ħadmet. Mistoqsija dwar ftehim bil-miktub bejniethom qalet li ma kienx hemm iżda liċenzji kien hemm għax dawn kienu inxtraw.

¹⁹ Magħruf bħala Omar

7. L-istess xhud **Dr. Nadia Theuma**²⁰ xehdet in kontroezami fis-seduta tas-17 ta' April 2023:

- i. Hija kkonfermat li kienet filfatt irċeviet rati tal-prezz ta' servizzi mingħand Micro Technology.
- ii. Muriha Dok PC4²¹ ossia email li kien bagħat Philip Cortis fis-26 ta' Mejju 2016 lil Darryl Grima, hija kkonfermat li Darryl Grima kien jaħdem ma' Paragon Limited bħala general manager. Mistoqsija jekk qattx kien hemm xi ftehim li Micro Technology kellha titħallas bil-quddiem ix-xhud ma setgħetx tikkonferma.
- iii. Hija ma kinitx taf id-dettalji tal-konversazzjonijiet li kienu jsiru għax kienet tkun ta' spiss imsiefra. Kienu jzommuha infurmata b'mod generiku imma mhux f'dettall kbir.
- iv. Hija qalet li r-rati li kien jiċċargja s-Sur Cortis kienet taf bihom. Ikkonfermat li waħda mill-affarijiet li tqabbdet tagħmel Micro Technology kienet il-migration tad-data minn Google għal Office 365 u kkonfermat li din kienet saret, iżda mhux fil-perjodu li kellha ssir.
- v. Ġiet murija Dok PC6 fejn hemm email bid-data 16 ta' Ġunju 2016 li tissuggerixxi li l-migration kienet diġa saret. Ikkonfermat li kien hemm qlib minn Google għall-Office 365 u li saret fi żmienha.
- vi. Ikkonfermat ukoll illi l-liċenzji kienu pprovduti kif ukoll li s-sistema tal-PABX kienet ġiet mogħtija u implimentata. Kellha ssir s-sistema ta' CRM online ukoll. Huma rċew email mingħand s-Sur Cortis fejn fih kien hemm 3 excel files. Meta ġie ssuggerit lilha li dan kien skeleton file hija wiegħbet fin-negattiv. Qalet li ma kienx tort ta' Paragon Limited li kien hemm xi dewmien. Spjegat li huma ġew imwegħda li s-sistema ssir biss jekk jużaw Microsoft Dynamics iżda għalkemm kien hemm ċaqliq, ma ingħatawx dak li riedu fiż-żmien stipulat. Ix-xhud spjegat kif għandha evidenza, senjatament korrispondenza bejn is-Sur Cortis u Mark Brown li kienet qed tigri wara s-Sur Cortis biex ilesti u dan sa sena wara illi x-xogħol kellu jkun lest.²²

²⁰ A fol. 542A. Xhieda kienet saret minflok dik tas-seduta tas-27 ta' Frar 2023 li ma kienetx ġiet irreġistrata minhabba problemi tekniċi.

²¹ Annessa mal-affidavit ta' Philip Cortis

²² Eżebita bħala Dok NTX 1

8. Fit-12 ta' Ġunju 2023 kompli l-kontroezami ta' **Dr. Nadia Theuma** ²³:

- i. Ġie ssuġġerit lilha li Micro Technology qatt ma thallset tas-servizzi tagħha bil-quddiem, li ma kienitx hi li tagħmel il-pagamenti u li ma kienitx tkun Malta ħafna għaliex kienet tiegħu ħsieb l-uffiċju tagħhom għewwa Brussel. Mitluba tikkonferma b'referenza għal Dok MTCL1 jekk qattx kienx hemm xi pagamenti bil-quddiem hija qalet illi ma tafx jekk ħallsux xi ħaġa bil-quddiem u li hi ma kienitx involuta fl-accounts. Mistoqsija jekk Paragon Limited kinitx tiddistingwi bejn ħlasijiet ta' CRM u dawk ta' subscriptions qalet li ma kinitx taf, iżda fl-aħħar hekk kien qed isir. Il-liċenzji thallsu għaliex is-Sur Cortis kien qalilhom li jaqta' s-servizz jekk pagament ma jsirx u dan kien ikun ta' għad-dannu għan-negozju tagħhom.
- ii. Ikkonfermat ukoll illi żewġ persuni bl-isem ta' Owen u Tasha kienu inkarigati sabiex ikomplu wara li ħarġet mix-xena Micro Technology.
- iii. Mistoqsija jekk xahar biss wara li twaqqfu Micro Technology, Mark Brown kienx staqsa lil Micro Technology sabiex tikkwota prezz ta' component tradizzjonali ta' Dynamics CRM qalet li ma tafx.
- iv. B'referenza għal Dok PC70 annessa mal-affidavit ta' Philip Cortis hemm qbil mid-dokument pprezentat li intalbet din il-kwotazzjoni. Meta ġie ssuġġerit lilha li xahrejn wara fl-20 ta' Awissu 2017 Ermal Kancilaku, impjegat ta' Paragon Limited talab l-assistenza ta' Micro Technology sabiex tiġi integrata PABX mas-sistema ta' Dynamics CRM, hija qalet li kien hemm xogħol li għadu ma sarx minn Micro Technology u in vista tal-flus li intefqu fis-sistema jidher li l-impjegati baqgħu jitolbuh affarijiet li kellhom isiru.
- v. Spjegat kif Philip Cortis ingħata żmien oltre minn dak miftiehem biex jlesti u xorta ma lestiex u għalhekk ittiehdet deċiżjoni illi l-investment li sar ma kellux jintilef.
- vi. Meta ġie ssuġġerit lilha li sa ħames xhur wara li Micro Technology twaqqfet, Mark Brown kien informa lil Micro Technology illi xtaqu jippromwovu Office 365 u Dynamic CRM ma' kumpaniji li kellhom rabta magħhom fl-Ewropa biex

²³ A fol. 545A

b'hekk l-liċenzji jinxtraw direttament minn Micro Technology hija qalet li ma kienitx taf.

- vii. Murija Dok PC74 qalet li ma kienitx taf bih.
- viii. Mistoqsija għalfejn bejn Ġunju tas-sena 2017 ossia meta twaqqfet Micro Technology sakemm infethu dawn il-proċeduri Paragon Limited hallset € 66,800, spjegat illi ma tafx ezattament għaliex però kien hemm kwistjoni ta' hlas ta' liċenzji għaliex altrimenti r-rikorrenti kienet ser taqtala s-servizz. Minkejja li setgħu jixtru dawn il-liċenzji minn x'imkien ieħor is-servizz kienu qed jeħduh mingħand il-kumpanija rikorrenti

Kunsiderazzjoni: ġenerali

- 9. Jidher ċar li bejn il-partijiet kien hemm ftehim ta' appalt, regolat fil-ligi taht l-Art. 1633 et. seq. tal-Kodiċi Ċivili, li permezz tiegħu l-kumpanija rikorrenti bħala appaltatur intrabtet li tagħti servizzi ta' *business productivity* (tramite l-prodotti Office 365 u Dynamics CRM flimkien ma' servizzi *bespoke* sabiex jiġu modifikati għall-bżonnijiet tal-klijent u *support services*) u ta' telefonija PABX lill-kumpanija intimata qua' appaltant:

'1633. Meta wieħed jiġi mqabbad għal xi xogħol, jista' jiġi miftiehem li hu għandu jagħti biss ix-xogħol jew is-sengħa tiegħu, inkella li jagħti wkoll il-materjal.'
- 10. Apparti dan l-appalt, il-rikorrenti kienet tbiegh ukoll lill-intimata, *hardware* kif ukoll liċenzji li kienet takkwista għall-klijenti tagħha mingħand il-kumpanija estera Microsoft. Għal kull bwon fini jingħad ukoll illi fl-ebda stadju ma ġie allegat mill-kumpanija intimata illi xi hardware jew liċenzji mogħtija lilha kienu difettużi u/jew mhux tal-kwalita pattwita'.
- 11. Id-difiża fil-mertu postulata mill-intimata fir-risposta tagħha hija li (i) ma kien hemm l-ebda kont kurrenti bejniethom, (ii) li r-rikorrenti għandha ġgib provi tas-servizzi li qed tghid li pprestat, (iii) li s-servizzi ma ġewx ipprestat b'mod intier u ma ġewx ipprestat skont is-sengħa u l-arti u għalhekk m'huwa dovut xejn lir-rikorrenti, (iv) li r-rikorrenti ssospendiet xi servizzi tagħha mingħajr raġuni valida u għalhekk ikkawżat danni lill-intimata li kienet għalhekk qed tiriserva li tipproċedi għall-likwidazzjoni tagħhom fi stadju ulterjuri.
- 12. Kif ingħad fis-sentenza mogħtija mit-Tribunal Għal Talbiet Żgħar fl-ismijiet **Isaac Aquilina v. Carmen Zammit** (Avv. Nru. 572/2018 KCX, deċiża 05/11/2020):

“Konvenut f'gudizzju jista' jillimita ruhu li jinterponi deduzzjonijiet, maghrufa bhala eccezzjonijiet, relattivi għall-fatti guridici pretizi mill-attur avversarju, liema eccezzjonijiet – skond id-duttrina – jistghu jkunu negazzjonijiet assoluti (i.e., dawk li jtendu lejn l-inezistenza ta' xi fatt jew rekwizit kostitutiv ta' l-azzjoni) jew negazzjonijiet relattivi (i.e., dawk li jtendu li jistabbilixxu l-ezistenza ta' xi fatt li jimpedixxi jew jestingwi l-azzjoni). F'tali sitwazzjonijiet, il-konvenut jillimita r-rikjesta tieghu solament ghac-cahda tad-domanda attrici, izda ma jalterax ir-rapport processwali, galadarba l-oggett tal-procediment jibqa' immutat u l-petitur invarjat. Hawnhekk, min hu tenut jiggudika hu f'dover li jirrestringi l-indagni u d-decizjoni tieghu għal kontroversja wahda u unika – dik proposta mill-parti attrici. Addizzjonalment, anke jekk konvenut jintroduci fil-procediment xi kwestjonijiet godda, izda dejjem bil-fini li t-talba attrici tigi rigettata (bhal per eżempju, l-eccezzjoni ta' intepesività jew dik tal-kontradittur legittimu jew dik ta' inadimplenti contractus), tali deduzzjonijiet/eccezzjonijiet jibqghu ristretti għad-decizjoni tat-talba introdotta mill-parti attrici. Fi kliem iehor, għalkemm ikun hemm trattazzjoni ta' tematici jew kwistjonijiet plurimi, il-kawza tibqa' wahda, u cioè dik inizjata mill-attur;

Jekk il-parti konvenuta tistenna oltre, hi tehtieg testendi l-indagni tal-vertenza u dan tagħmlu billi tressaq it-talbiet għaliha relattivi u pertinenti. Izda dawn ma jiehdux il-forma ta' eccezzjonijiet, izda ta' talbiet veri u proprji. F'tali sitwazzjoni, il-konvenut għandu jipprevalixxi ruhu minn dak previst taht l-Art. 4(1)(iii) u l-Art. 5 tal-Ligi Sussidjarja 380.01 (jew taht l-Art. 396 tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta) u jipproponi talba rikonvenzjonali. Bid-domanda rikonvenzjonali – li hi azzjoni awtonoma mqanqla mill-konvenut kontra l-attur fl-istess procediment gudizzjarju digà mibdi il-konvenut jittenta jissupera l-limiti tar-rikjesta tieghu għar-rigett tad-domanda principali u jittlob lill-Qorti provvedimenti (decizjoni) a se stante u ulterjuri favur tieghu.”

13. Fl-azzjoni odjerna, il-linja difensjonali tal-intimata hija li tittenta ġgib fix-xejn it-talbiet tar-rikorrenti billi fost affarijiet oħra tikkontesta l-azzjoni tagħha bl-*“exceptio inadimplenti contractus”* ibbażata fuq il-prinċipju *“inadimplenti non est adimplendum”* ossia illi peress illi skont hi r-rikorrenti naqset milli teżegwixxi l-obbligazzjonijiet tagħha b'mod intier u mhux skont is-sengħa u l-arti hija m'għandiex tistenna l-ħlas tal-bilanċ altrimenti dovut lilha. Ma saret l-ebda kontrotalba mill-intimata bi pretiża għall-likwidazzjoni ta' xi danni li allegatament ġew ikkawżati lilha izda biex jingħad kollox hija rriservat id-dritt tagħha li tagħmel dan fi stanza separata.

Kunsiderazzjoni: l-ewwel eċċezzjoni

14. L-ewwel eċċezzjoni tal-kumpanija intimata hija dik illi *“t-talbiet attrici huma infondati kemm fil-fatt u kemm fid-dritt sa fejn huma bażati fuq l-eżistenza ta' kont kurrenti bejn il-kontendenti, stante li ma kien hemm ebda kont kurrenti bejniethom”*
15. Huwa minnu li fir-rikors promotur il-kumpanija rikorrenti ddikjarat illi l-ammont pretiż jirrappreżenta bilanċ ta' prezz fuq *“kont kurrenti illi għandha mas-soċjetà attrici marbut ma' diversi servizzi teknoloġiċi reżi lilha...”*.

16. Skont l-Art. 264 tal-Kodiċi tal-Kummerċ:

'264. Il-kont kurrent hu kuntratt li bih żewġ persuni jiftiehmu li r-rimessi ta' xulxin jiġu mnizzlin f'kont bħala partiti ta' dejn u ta' kreditu, bl-obbligu tal-parti li kontra tagħha jinsab bilanċ meta jingħalaq il-kont li tħallas dak il-bilanċ.'

17. Huwa ċar mill-provi illi r-relazzjoni kummerċjali ta' bejn il-partijiet ma kienetx waħda li jrendu servizzi u jhallsu lil xulxin, iżda waħda fejn is-servizzi (jew bejgħ ta' liċenzji/hardware) kienu jingħataw/isiru biss mill-kumpanija rikorrenti lill-kumpanija intimata għal prezz li din tal-aħħar kienet tenuta tħallasha entro terminu stipulat. Għalhekk ma kien hemm l-ebda kont kurrent bejn il-partijiet. Dan ma jfissirx illi l-intimata ma kelliex "kont" mal-kumpanija rikorrenti, liema kont kien jiġi aġġornat minn żmien għal żmien permezz ta' prospetti li juru l-bilanċ talvolta dovut.

18. Naturalment il-fatt illi ma kien jeżisti l-ebda kont kurrent bejn il-partijiet ma jfissirx illi l-azzjoni tar-rikorrenti taqa' fix-xejn għadarba jista' **"jiġi ppruvat jedd ieħor għad li dan il-jedd l-ieħor ma jkunx jidhol sewwa fit-talba oriġinali"**.²⁴

Kunsiderazzjoni: it-tieni, t-tielet u r-raba' eċċezzjonijiet

19. It-tieni eċċezzjoni hija illi li *"l-attribuci għandha ġġib prova ta' kull servizz jew bejgħ li qed tallega li għamlet lill-eċċipjenti u fin-nuqqas tapplika l-massima actore non probante, reus absolvitur"*. It-tielet waħda hija illi l-servizzi mogħtija ma ġewx ikkonsenjati b'mod intier u skont is-sengħa u l-arti u għalhekk *"inadimplenti non est adimplendum"*. Ir-raba' waħda hija illi r-rikorrent issospendiet uħud mis-servizzi tagħha unilateralment tant illi kkawżat id-danni lill-intimata.

20. Fis-sentenza fl-ismijiet **John Bonnici v. Richard Vella** (PA, Rik. Nru. 103/2011 GM, 04/07/2019) intqal illi:

"... In materja ta' provi, ir-regoli l-aktar prevalenti fl-ordinament ġuridiku tagħna jidhru li huma dawn:

a) lbda biex ir-regola tradizzjonali tal-piż tal-provi timponi a kariku tal-parti li tallega fatt l-oneru li ġġib il-prova tal-eżistenza tiegħu. Tali oneru hu ugwalment spartit bejn il-kontendenti, sija fuq l-attur li jsostni l-fatti favorevoli li jikkostitwixxu l-bażi tad-dritt azzjonat minnu (*actori incumbit probatio*), sija fuq il-konvenut għas- sostenn tal-fatt miġjub minnu biex jikkontrasta l-pretiża talattur (*reus in excipiendo fit actor*) – Ara Vol. XLVI, P.i, p.5.

²⁴ Art. 213 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta li japplika għall-qراطي inferjuri

b) Fil-kors tal-kawża dan il-piż jista' joxxilla minn parti għall-oħra, għax, kif jinghad, *'jista jkun gie stabbilit fatt li juri prima facie li t-tezi tal-attur hija sostenuta'* – Ara Vol. XXXVII, P.i, p.577;

ċ) Il-ġudikant adit mill-meritu tal-każ hu tenut jiddeċiedi iuxta allegata et probata, u dan jimporta illi d-deċiżjoni tiegħu tiġi estratta unikament mill-allegazzjoni tal-partijiet. Jiġifieri, minn dawk iċ-ċirkustanzi tal-fatti dedotti għabbażi tad-domanda jew tal-eċċezzjoni u l-provi offerti mill-partijiet. Jikkonsegwi illi d-dixxiplina tal-piż tal-provi ssir bażi tar-regola legali tal-ġudizzju in kwantu timponi fuq il-ġudikant il-konsiderazzjoni li l-fatt allegat mhuwiex veru għax mhux ippruvat;

d) Il-valutazzjoni tal-provi hu fondat fuq il-prinċipju tal-konvinċiment liberu tal-ġudikant. Lilu hu mogħti l-poter diskrezzjonali tal-apprezzament tar-riżultanzi probatorji u allura hu liberu li jibbaża l-konvinċiment tiegħu minn dawk il-provi li hu jidhirlu li huma l-aktar attendibbli u idoneji għall-formazzjoni tal-konvinċiment tiegħu. Naturalment dik id-diskrezzjoni tiegħu hi soġġetta għal dak il-limitu legali impost fuqu mill-artikolu 218 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili li jrid li fis-sentenza tingħata motivazzjoni raġonata li tikkonsenti l-kontroll tal-ħsieb loġiku segwit fuq appell interpost mis-sentenza. Motivazzjoni din, li jekk jinstab li tirrispondi mal-loġika u r-razzjonalità, kif ukoll koerenti mal-elementi utilizzati allura skont ġurisprudenza konkordi, ma tiġix disturbata minn Qorti ta' revizzjoni"

21. Issir riferenza ukoll għas-sentenza mogħtija fl-ismijiet: **Gaetana Mamo v. Therese sive Tessie Mercieca et.** (Ċit Nru. 1547/1997/1 PS, 26/10/2005) fejn inghad illi:

"in bazi għad-dritt probatorju, kull parti għandha f'kaz bhal dan id-dmir li taghti prova ta' l-eżistenza tal-fatt allegat, favorevoli għat-tezi tagħha. L-oneru hu distribwit b'mod li l-attributi trid tipprova l-fatti kostitutivi tad-dritt azzjonat minnha (*"actori incumbit probatio"*) mentri l-konvenuti huma tenuti jipprovaw il-fatt minnhom allegat kostitwenti l-kontroprova offerta biex tikkuntrasta il-pretiza ta' l-attributi (*"reus in excipiendo fit actor"*). Ara Kollez. Vol. XLVI P I p 5. Naturalment, il-piż probatorju tal-konvenuti jinsorgi konkretament fil-kaz biss li l-attributi tkun ressqet prova tal-fatti posti bħala bazi tad-domanda tagħha. Dan għaliex in-nuqqas jew insufficjenza tal-prova tac-cirkostanzi dedotti mill-konvenuti biex tikkonfuta l-pretensjoni ta' l-attributi ma jiddispensax lil din mill-oneru li tiddemstra adegwatament il-legittimita u l-fondatezza tal-meritu tat-talba tagħha".

22. Fil-każ in eżami, t-tieni, t-tielet u r-raba' eċċezzjonijiet jirriflettu din l-ispartizzjoni tal-oneru tal-prova bejn ir-rikorrenti u l-intimata. Mentri għas-siwi tat-tieni eċċezzjoni jimporta ħafna illi r-rikorrenti tonqos milli tipprova s-servizzi li allegatament forniet lill-kumpanija intimata, fir-rigward tat-tielet u r-raba' eċċezzjonijiet jinkombi fuq il-kumpanija intimata li tipprova dak allegat minnha ossia illi s-servizzi ma ġewx ikkonsenjati b'mod sħiħ u/jew ma ġewx eżegwiti skont is-sengħa u l-arti u li r-rikorrenti ssospendiet xi uħud mis-servizzi b'mod li kkawżatilha danni.

23. Dwar il-prova tas-servizzi mogħtija, ir-rikorrenti ppreżentat affidavit dettaljat ħafna tad-direttur tagħha Philip Cortis illi fih, b'mod estensiv għall-aħħar, indikat in-natura

tar-relazzjoni kummerċjali bejn il-partijiet ossia l-ordnijiet u l-kommunikazzjoni kollha ta' bejniethom. Kif jirriżulta mill-provi, Paragon Limited talbet żewġ affarijiet prinċipali ossia l-migrazzjoni tad-data minn sistema ta' Gmail għal dik ta' Microsoft, senjatement Office 365, kif ukoll li tiġi kkrejata struttura ġdida a bażi tal-bżonnijiet tad-dipartimenti diversi tagħha b'dana li jintuża s-servizz ta' Dynamics CRM.

24. Huwa ċar, mix-xhieda tal-*General Manager* li kellha Paragon Limited dak iż-żmien, ċertu Darryl Grima, li kienet propju l-intimata tramite l-istess Darryl Grima u l-IT Manager Andriy Debrivskyy illi fittxet is-servizzi tar-rikorrenti fejn l-ewwel dawn marru jaraw xi kwalita' ta' xogħol setgħet toffri r-rikorrenti (permezz tal-attenzenza tagħhom fis-seminar organizzat mir-rikorrenti) u imbagħad u sussegwentement ddiskutew aktar fil-dettal rigward il-bżonnijiet tagħhom bħala kumpanija fejn minn hemm jidher li kien il-punt tat-tluq tar-relazzjoni ta' bejniethom.
25. Il-verżjoni mogħtija minn Darryl Grima, ossia li r-rikorrenti pprestat numru ta' servizzi lill-intimata hija korroborata kemm minn Jonathan Micallef li kien *manager* fid-dipartiment tal-internship tagħha u anke mid-direttur tagħha Dr. Nadia Theuma. Biex jingħad kollox din tal-aħħar xehdet diversi drabi li hija ma kienitx infurmata dwar ċertu dettalji għaliex hija kienet tkun qed tmexxi l-uffiċju tal-kumpanija ġewwa Brussel u allura ma kienitx tkun daqstant prezenti. Madanakollu jirriżulta ċar illi s-servizzi in kwistjoni effettivament ingħataw mir-rikorrenti lill-intimata, anke jekk din tal-aħħar tallega li kien hemm numru ta' nuqqasijiet fil-prestazzjoni tagħhom.
26. Jirriżulta għalhekk li l-Qorti hija sodisfatta bil-prova miġjuba relatata mal-prova ta' kull servizz li ġie pprovdut mir-rikorrenti lill-intimata u dan fuq inkarigu tagħha stess.
27. Fir-rigward tat-tielet eċċezzjoni, fis-sentenza diġa citata, mogħtija mit-Tribunal Għal Talbiet Żgħir fl-ismijiet **Isaac Aquilina v. Carmen Zammit** (Avv. Nru. 572/2018 KCX, deċiża 05/11/2020) ingħad is-segwenti:

“L-istess eccezzjoni hi bbazata fuq il-principju ekwitattiv ta' “*frustra sibi fidem serbare adeo quis postulat qui fidem a se praestatem servare recusat*” (vide d-decizjoni **Dr. Sir Ugo P. Mifsud noe v. Guido Abela noe** (Appell Kummerċjali, 28 ta' Ottubru, 1935) u titnissel mill-principju generali ta' dritt “*inadimplenti non est adimplendum*”, u permezz tagħha l-kontraent li jigi azzjonat għax-xoljiment tal-kuntratt jew għall-ezekuzzjoni tiegħu, għandu jedd li, “*ope exceptionis*”, jottjeni r-rikonoxximent “*ex tunc*” tad-dritt tiegħu li jissospendi l-esekuzzjoni minn naha tiegħu sakemm l-attur jibqa' hu wkoll inadempjenti, ossia li jitlob “*la eliminazione dei vizi da parte dell'appaltatore o la riduzione del prezzo, e/o il risarcimento del danno*” (MAURO RUBINOSAMMARTANO,

“Appalti di Opere e Contratti di Servizi”, CEDAM 2006, 2a edizione; §21.2, p. 485). B'hekk, f'kaz li l-eccezzjoni tinstab fondata, l-konvenut jirnexxielu jipparalizza l-azzjoni mressqa kontrih.

Tajjeb li jigi precizat li fis-sistema tal-ligi Maltija – tnehih forsi l-Art. 1391 tal-Kodici Civili u l-ewwel zewg sub-incizi ta' l-Art. 1392 tal-istess Kodici, entrambi relattivi ghall-istitut li jitratta “Fuq il-Bejgh” – ma nsibu l-ebda disposizzjoni specifika koncernanti l-eccezzjoni ta' l-inadempjiment, kuntrarjament kif insibu fil-Kodici Civili Taljan, taht l-Art. 1460 tieghu. Ciononostante, hu pacifikament akkolt illi tali eccezzjoni *“tista' tigi sollevata b'mod generali relativament ghall-kuntratti sinallagmatici jew korrispettivi kollha, u mhux biss fejn il-ligi tipprovdi ghalha specifikament, u b'barra minn dan l-eccezzjoni tista' tigi sollevata anke indipendentement mid-dritt tar-risoluzzjoni tal-kuntratt bis-sahha tal-patt kommissorju tacitu”* (**Carmelo Cremona ghal 'Muscat General Stores' v. Victor Angilieri**, Prim'Awla, 11 ta' Ottubru, 1966; mhux publikata). Din l-eccezzjoni hi ghalhekk mahsuba biex takkorda rimedju lil dak li jkun kontra r-riskju ta' l-inadempjiment da parti ta' dak il-haddiehor li mieghu kien ikkuntratta. F'dan is-sens hi orjentata l-gurisprudenza domestika. Gwida apprezzevoli ghall-insenjamenti kontenuti fiha, hi s-sentenza in re **Emmanuele Aquilina v. Salvatore Aquilina et** (Appell Kummercjali, 12 ta' Marzu, 1965; mhux publikata). Fiha jinghad illi, *“din l-eccezzjoni hi poter moghti lil kontraenti li bih, fil-konkorrenza ta' certi cirkostanzi, hu jista' jastjeni ruhu milli jadempixxi l-prestazzjoni tieghu. B'dik l-eccezzjoni hu jipparalizza l-azzjoni avversarja in kwantu li, minhabba fiha, l-attur li ma jkunx hu stess ezegwixxa l-obbligazzjoni tieghu, ma jkunx jista' jottjeni l-adempjiment tal-kontroprestazzjoni u jkollu jissubixxi dik is-sitwazzjoni... ..*

Biex eccezzjoni bhal din tkun tista' tigi akkolta, jehtieg li jirrikorru, skond il-gurisprudenza lokali u dik Taljana ... numru ta' kundizzjonijiet, u cioè:

a. l-ewwelnett jehtieg li si tratta ta' obbligazzjonijiet korrispettivi fiz-zewg kontraenti radikati fl-istess rapport sinallagmatiku bejniethom, cioè li l-inadempjenza ta' l-attur li jagixxi ghall-ezekuzzjoni tkun tolqot xi obbligu tieghu li jkun parti integrali tal-ftehim.

b. madanakollu – bhala parentezi ghall-ewwel punt appena maghmul – lanqas ma huwa eskluż li, f'cirkostanzi xierqa, zewg kuntratti (jew aktar) awtonomi bejn l-istess persuni jigu kunsidrati unitarjament, speċjalment meta il-kawzali jew finalità ekonomika taghhom tkun wahda, hekk kif tissenjala ggià citata decizjoni in re **Carmelo Cremona ghal 'Muscat General Stores' v. Victor Angilieri**.

c. it-tieni kundizzjoni hija li l-inadempjenza allegata mill-konvenut trid tkun verament imputabbli lill-attur u mhux (lil hinn minn forza magguri u ragunijiet ohra estranei ghalih) provokata mill-inadempjenza tal-konvenut innifsu.

d. fl-ahhar, izda mhux lanqas, trid tirrikorri l-kondizzjoni tal-proporzjonalità jew adegwatezza bejn l-inadempjenza attribwita lill-attur u dik tal-konvenut, cioè li n-nuqqas ta' l-attur, relattivament għall-prestazzjoni li hu jeżigi minghand il-konvenut, ikun ta' certa gravità.

e. inoltre, taht il-Kodici Civili Taljan il-gdid, il-htiega tal-presenza ta' l-istess estrem giet ribadita mill-Qorti Suprema Taljana fit-18 ta' April, 1952 (decizjoni nru. 1042) fejn gie asserit li, "*Quando l'inadempimento non è grave, l'eccezione di inadempienza non è di buona fede*" (cfr "Foro Italiano: Massime" 1952; p. 262). Tali estrem tal-bona fidi hu espress fil-kapovers ta' l-Art. 1460 fuq indikat illi jaqra hekk: "*Tuttavia non può rifiutarsi l'esecuzione se, avuto riguardo alle circostanze, il rifiuto è contrario alla buona fede.*" ..."

28. L-istess rekwiziti ġew meqjusa neċessarji f'diversi sentenzi oħra mogħtija mill-Qrati tagħhna fosthom fis-sentenza **Easysell Caterers (Gozo) Limited v. Benjamin Bonello et.** (Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, 06/05/2010, Ċit. 27/2006 PC) u f'dik fl-ismijiet **Panta Marketing and Services Limited v. Joseph Brincat** (Qorti tal-Appell, 28/06/2011, App. Ċiv 35/2010 RCP).

29. Gie inoltre ritenut fil-ġurisprudenza illi:

"huwa stabbilit ukoll li meta n-nuqqasijiet fit-tweqqi ta' ħatra ma jkunux sostanzjali, l-appaltatur ma jistax jitqies inadempjenti, imma jibqa' obligat li jagħmel tajjeb in-nuqqas jew jaċċetta tnaqqis f'dak li jisthoqqlu jithallas²⁵.

30. Ikun xieraq illi jiġi mfakkar mill-Qorti illi għalkemm l-appalt huwa regolat b'mod speċjali taht l-Art. 1633 et. seq tal-Kap. 16, fejn il-liġi ma tgħidx mod ieħor huwa xorta waħda regolat ukoll taht dawk id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi Ċivili li jirregolaw l-kuntratti u l-obbligazzjonijiet b'mod ġenerali. *In primis*, kuntratti t'appalt għandhom is-saħħa ta' liġi għall-partijiet kontraenti (Art. 992(1)), għandhom jiġu eżegwiti bil-*buona fede* (Art. 993) u japplika għalihom ukoll il-prinċipju tal-*pacta sunt servanda* "billi ma jistgħux jiġu mħassra ħlief bil-kunsens tal-partijiet jew għal raġunijiet magħrufin mil-liġi. (Art. 992(2)).

31. Inoltre l-liġi tipprovdi li kull min jonqos li jwettaq xi obbligazzjoni li jkun intrabat li jagħmel, għandu jagħmel tajjeb lill-parti l-oħra billi jhallasha d-danni li din setgħet ġarrbet minhabba dak in-nuqqas (Art. 1125). Il-kreditur jista' jiġi mogħti s-setgħa ukoll li jieħu ħsieb jesegwixxi dik l-obbligazzjoni huwa nnifsu bi spejjeż tad-debitur (Art. 1127 tal-Kap 16). Fejn jiġri li min kellu jwettaq obbligazzjoni jonqos li

²⁵ **Anġlu Busuttil vs Pio Fedele et** (P.A. MCC 09/04/1968 mhix ippubblikata) kif ċitata fis-sentenza **Alexander Bonello noe v. Phoenix Co. Ltd** (PA, Ċit 2501/1999/1 JRM, deċiża 25/09/2003)

jwettaqha jew ma jagħmilhiex fil-ħin miftiehem, dan jista' jiġi wkoll ikkundannat jagħmel tajjeb għad-danni li jikkawża lill-kreditur tiegħu, ukoll jekk dan in-nuqqas iseħħ mingħajr mala fidi, sakemm id-debitur ma jseħħlux juri li n-nuqqas ta' twettiq tal-obbligazzjoni jew id-dewmien biex iwettaqha graw minħabba xi haġa barranija li huwa ma kellux setgħa fuqha (Art. 1133), bħal fil-każ ta' forza maġġuri jew aċcident. Huwa mogħti wkoll lill-persuna kreditriċi tal-obbligazzjoni li titlob it-tneħħija tal-haġa li saret bi ksur tal-obbligazzjoni u dan ukoll bi spejjeż ta' min support wettaqha (Art. 1129).

32. Is-sentenza fl-ismijiet **Marie Paul Wagner vs International Translation Agency Ltd** (Appell Ċivili Nru 425/2007/1, 30/10/2009) tipprovdi s-segwenti fir-rigward ta' ħlas, jew cioè nuqqas ta' ħlas, għal xogħol mhux skont is-sengħa:

“Jekk allura x-xogħol ma jsirx sewwa u skond ir-regoli ta' l-arti fis-sengħa jew il-professjoni partikulari, min jintraprendi dak ix-xogħol lanqas ma jkollu dritt għall-ebda parti tal-ħlas. Jingħad fis-sentenza fl-ismijiet “Nicola Vella -vs- Luigi Agius”, Appell Inferjuri, 7 ta' April, 1923, trattasi wkoll minn kuntratt ta' locatio operis, illi “come ha ritenuto la Corte d'Appello in re: ‘Andreas -vs- Grima’ (Vol. XVI P I p 37), che niun compenso spetta al locatore d'opera, quando questa per incapacita' di lui riesce dannosa anziche utile al conduttore”;

B'aktar precizazzjoni għall-fattispeci jinsab deciz illi “jekk ix-xogħol li jiffirma l-oggett tal-appalt ma jkunx kollu lest, jew ma jkunx kollu ezegwit skond is-sengħa, l-appaltatur mhux intitolat jippretendi l-ħlas tal-prezz stipulat in konsiderazzjoni ta' dak ix-xogħol; għax meta x-xogħol li għalih gie pattwit prezz determinat ma jkunx lest, l-appaltatur ma jistax jittlob il-ħlas, la kollu lanqas parti minnu. U ladarba parti mix-xogħol hi ezegwita hazin, l-appaltatur lanqas jista' jippretendi l-ħlas ta' dik il-parti tax-xogħol li tkun giet ezegwita sewwa”. Ara “Antonio Pisani -vs- Carmelo Debattista”, Prim' Awla, Qorti Ċivili, 8 ta' Mejju, 1958;”.

33. Il-ġurisprudenza nostrana hija konsistenti wkoll fuq in-nuqqas ta' intitolament tal-appaltatur għall-ħlas meta “*l-appaltatur ma jotteprax ruhu mall-ftehim, jigifieri illi x-xogħol jiġi mwettaq skond l-arti u s-sengħa*”.²⁶

34. L-affidavit prodott minn Philip Cortis, juri b'mod ċar, permezz tal-kronoloġija tiegħu kull azzjoni li qatt hadet Micro Technology fl-eżekuzzjoni tax-xogħol tagħha lill-intimata. Mix-xhieda ta' Darryl Grima u Jonathan Micallef wiehed jista' jifhem illi saż-żmien li damu jaħdmu mal-kumpanija intimata, is-sistema ta' Dynamics CRM kienet diġa qegħda tiffunzjona b'mod mexxej għalkemm skont Jonathan Micallef

²⁶ Ara **Ivan Borg pro et noe v. George Aquilina et** (Avviż Nru 549/1997/1, 30/10/2004) u l-ġurisprudenza ċċitata.

- kien għad fadal xi affarijiet ta' natura żgħira ossia *snags* x'jissolvew. Hekk kif iġid anke Philip Cortis, anke fix-xhieda tiegħu, din hija haġa normali f'dan ix-xogħol illi meta wieħed jipprova sistema ġdida u tibda titħaddem mit-tim relattiv (il-klijent) jibdeu isiru rikjesti sabiex jitnaqqsu jew jiżiedu xi affarijiet sabiex tqarreb aktar għall-bżonnijiet stess ta' dak il-klijent.²⁷ Il-Qorti tara li dan l-inkarigu kien wieħed pjuttost vast u huwa ċar li sar bi professjonalita' u metikolożita' kbira fuq medda ta' fażijiet differenti minn dipartiment għall-ieħor.
35. Ix-xhieda ta' Dr. Nadia Theuma, in vista tal-fatt li kienet **l-unika xhud** li pproduċiet il-kumpanija intimata, kellha tkun determinanti sabiex tipprova l-asserzjonijiet diversi tal-istess intimata fosthom illi x-xogħol ma sarx kollu, ma sarx skond l-arti u s-sengħa u xi ftit minnha gie sospiż tant illi ġew ikkawżati danni lill-intimata.
36. Minn din ix-xhieda jirrizulta l-ewwelnett bħala stat ta' fatt illi hija kkonfermat dak li gie relatat minn kull xhud f'dawn il-proċeduri f'dak li għandu x' jaqsa ma' kif il-kumpanija rikorrenti ingħatat l-inkarigu tagħha u effettivament x'kien dan l-inkarigu. Fix-xhieda tagħha Dr Theuma tgħid illi preżentament l-intimata qegħda taħdem b'sistema ta' CRM differenti u apparti minn dik li inbriet mir-rikorrenti iżda ma għarfitx turi prova ta' dan. Spjegat ukoll kif is-sistema mibnija li kellha tkun programmata sabiex isegwi l-proċessi ta' kull individwu ma kinitx qegħda taħdem iżda ma setgħetx tispjega eżatt għalfejn, għaliex fi kliema m'hijiex persuna teknika.
37. Bl-istess mod pero' persuna teknika sabiex tispjega l-allegat difetti ta' din is-sistema u sabiex tipprova illi tali ma saritx skond l-arti u s-sengħa ma ġietx prodotta mill-kumpanija intimata. Kif inhuwa magħruf, il-kostatazzjoni dwar jekk opra ġietx eżegwita skont l-arti u s-sengħa hija tipikament materja ta' indole teknika li tkun taqa' lil hemm mill-kwalifiki tal-Qorti, partikularment fil-każ odjern. Il-liġi ttipprovdi f'dan ir-rigward fl-Art. 644 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta illi l-prova bil-mezz ta' perit jew periti tigi ordnata minnha fuq talba tal-partijiet jew ta' waħda minnhom, inkella mill-Qorti minn jeddha.
38. Fis-sentenza fl-ismijiet **Mario Farrugia v. Jonathan Pellegrini** (Avviż tat-Talba numru: 356/2016 KCX, Tribunal għal Talbiet Żgħar, deċiża 31/10/2019) ingħad is-segwenti:

“Dan it-Tribunal jerga' jiehu l-opportunità, kif ghamel f'okkazzjonijiet precedenti, illi jirrimarka li m'għandux ikun skontat il-hsieb ta' xi kontendent li jahseb bis-segwenti manjiera: «Ghandi

²⁷ Permezz tal-affidavit tiegħu huwa indika l-movimenti kollha illi għamlet MTCL fil-konfront ta' Paragon Limited fiż-żmienijiet li hija kienet inkarigat minnha.

ragun, u min ser jismani u jiggudikani ghandu tabilfors jintebah!» Tali ragunament, wahdu, ma jaghtix lok, u lanqas ma jista' qatt iwassal, għas-sitwazzjoni li l-gudikant ser jirrikonoxxi bħala awtomatikament pruvata n-narrazzjoni ta' fatti minn xi parti. Dan hu proprju l'għaliex il-verità processwali – aktar iva milli le – ta' spiss hi ferm differenti minn dik reali u allura, hi necessarja certa kollaborazzjoni da parti tal-parti (attur jew konvenut) mal-patrocinatur tagħha u ta' dan ta' l-aħhar ma' l-enti gudikanti sabiex iz-zewg veritajiet jikkombacjaw, jigu sinkronizzati u jikkoezistu f'armonija reciproka fl-atti processwali tal-kaz. Dan isehh permezz tal-filtru tal-evidenza (i.e., il-provi) li titressaq f'kawza quddiem min huwa ultimament imsejjah biex jiggudika. Tramite tali għarbiel procedurali, il-verità reali, li jafu solament il-litiganti, tigi mressqa f'forma guridika, oggettiva u konkreta lill-enti gudikanti għall-iskrutinju tagħha. B'tali mod, dik il-verità – li qabel tkun biss fl-isfera personali ta' parti jew ta' ohra mill-litiganti – tinbidel f'verità processwali, ossia f'fattur konkret u f'fatt guridikament vevoli li jivvinkola lill-gudikant li jqis, jizen, jixtarr u jiggudika dwaru. Għalhekk, huma l-provi li jiddeterminaw kawza u mhux l-aspettattivi tal-partijiet.”

39. Għal xi raġuni jew ohra, ma saret l-ebda talba mill-kumpanija intimata għall-ħatra ta' perit ai termini tal-Art. 644 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Din il-Qorti, l-ebda Qorti filfatt, ma kellha u m'għandha xi obbligu li tappunta perit fuq inizjattiva tagħha u kien jinkombi fuq l-intimata illi tressaq kull prova għad-difiża tagħha. Dan setgħet tagħmlu wkoll imqar permezz ta' perit *ex-parte*, prova li però hija ukoll mankanti mill-proċess.
40. In kontroezami Dr. Nadia Theuma kkonfermat illi l-migrazzjoni minn sistema ta' Gmail għall-Office 365 kienetsaret²⁸ u għalhekk il-Qorti qed tqis illi dan l-inkarigu gie eżegwit. Il-liċenzjar kien ukoll provdut hekk kif gie ikkonfermat minnha. Jidher li l-uniku punt kontenzjuż hija s-sistema Dynamics CRM li minkejja li l-unika difiża ta' Dr. Theuma hija li kienet tardiva u li baqgħat qatt ma tiffunzjona sew, dawn il-punti ma ġewx suffiċjentament ppruvati – anzi jidher li dawn l-aspetti ġew ampjament kontradetti minn korrispondenza pprezentata minnha stess.
41. Il-korrispondenza immarkata bħala Dok NT1 tibda biss minn meta ħa l-inkarigu ta' dan il-proġett Mark Brown, u ma gie pprezentat xejn rigward iż-żmien ta' qabel ossia' minn meta beda l-inkarigu tar-rikorrenti f'Ġunju tas-sena 2016. F'din l-email partikolari qed tindika kif Paragon Limited iddeċiediet li tieġu l-inkarigu hi ta' amministratur, u dan għal raġunijiet li ma tantx huma ċari. Il-Qorti tinnota illi f'din l-istess korrispondenza f'email datat l-20 ta' Ġunju 2017 Mark Brown qed jikteb lil Owen u Tasha fejn qed jgħidilhom

²⁸ A fol. 542F

*"Once you have signed contracts I would like Tasha to come and spend time with our Middle Managers going through our requirements and to see where we have gotten so far with the development of our CRM... The objective will be for you to understand what is required as part of Stage 1 and Stage 2 and to define the sprints to deliver the core development"*²⁹

Il-fatt li hemm referenza għal Stage 1 u Stage 2, ossia terminologija ġdida li daħhal fis-seħh Mark Brown, hija indikattiva tal-fatt illi r-rikorrenti kienet żviluppat kemm Phase 1 u Phase 2 sa Ġunju tal-2017 iżda sussegwentament ma setgħetx tiżviluppa xejn aktar u dan stante li Paragon Limited stress ħadtilha r-riedni minn idejha.

42. Fix-xhieda tiegħu Philip Cortis jgħid li l-fażijiet kienu tnejn u għalhekk f'sens ta' żvilupp din il-Qorti jirriżultalha li ma kien għad fadal xejn aktar għajr l-irfinar neċessarju li però riedet tissenjalah Paragon Limited stess hi u tħaddem is-sistema.
43. L-email li ppreżentat Dr. Nadia Theuma stess³⁰ hija eżempju ċar ta' kif kienet in-natura tal-ħidma bejn il-partijiet. Anki fuq livell *prima facie* wiehed ma jistax ma jinnotax id-dettal tal-*feedback* li kien jagħti Philip Cortis rigward kull punt, fejn imbagħad b'mod ċar, bl-entrata ta' Mark Brown fix-xena indubbjament bdew jiġu avżati b'diversi tibdiliet³¹ fosthom dwar Stage 1 u Stage 2. Ma jirriżultax li dan qatt injora l-proċess – anzi ġie deskritt bħala effiċjenti ħafna hekk kif ppruvat.
44. Inoltre, l-allegazzjoni ta' Dr. Nadia Theuma li kien hemm diversi tgergir mingħand l-impjegati tagħha baqgħet ma ġietx sostanzjata u għalhekk ma tistax titqies bħala prova b'saħħitha biżżejjed li tikkonvinċi l-ġudikant li l-verżjoni tagħha hija aktar tenibbli.
45. Il-Qorti tqis ukoll illi l-fatt waħdu illi l-kumpanija intimata m'għarfet tressaq lil **hadd** in sostenn tal-allegazzjonijiet tagħha, fosthom ex-impjegati u impjegati preżenti tagħha, huwa ferm indikattiv tan-nuqqas ta' attendibilita' tax-xhieda tal-istess Theuma. Il-Qorti ma tistax, b'ebda loġika u sens ta' ġustizzja, tikkampa l-ġudizzju tagħha fuq asserzjonijiet gratwiti, konġetturi bla bażi, jew is-sempliċi fehmieta' ta' xhud meta dawn ma jsibu l-ebda riskontru fil-konkret tal-provi.

²⁹ A fol. 533

³⁰ A fol. 543 – Dok NTX1

³¹ Li huwa naturali meta wiehed jibda xogħol ġdid u għalhekk ikun irid jagħti l-kontribut tiegħu permezz ta' innovazzjonijiet godda

46. Imbagħad magħdud ma' dan kollu hemm ukoll il-fattur tal-ħlas li sar akkont min-naħa tal-kumpanija intimata inkluż fi żmien meta suppost hija ma kienetx kuntenta bil-prestazzjoni tax-xogħolijiet min-naħa tar-rikorrenti. Kif sew ġie ritenut fin-nota ta' sottomissjonijiet finali tar-rikorrenti, minn meta Paragon waqqfet lil Micro Technology mill-amministrazzjoni ta' Dynamics CRM (fis-26 ta' Ġunju 2017 – kif evidenzjat minn Dok PC 68 anness mal-affidavit ta' Philip Cortis), jirriżulta mit-*transaction history* (Dok MTCL 1 anness mar-rikors promotur) illi f'dan il-perjodu l-intimata ħallset lir-rikorrenti s-somma ta' € 66,805.75. Issa huwa minnu li fil-ġurisprudenza jinsab assodat illi l-ħlas tal-prezz tal-appalt ma jfissirx neċessarjament approvazzjoni tax-xogħol jekk dan fil-fatt jirriżulta difettuż, madanakollu ma jistax jingħad l-istess jekk imbagħad jirriżulta illi l-ħlas ta' parti sostanzjali tal-prezz saret fi żmien meta suppost ix-xogħolijiet kienu diġà rriżultaw li kienu difettużi jew mhux skont is-sengħa u l-arti u fi żmien meta l-kumpanija rikorrenti kienet diġà suppost waqqfet milli tagħti xi servizzi lill-intimata b'mod li suppost ikkawżatilha xi danni.

47. F'dawn iċ-ċirkustanzi huwa ċar illi l-miżien tal-provi ixaqleb sew lejn il-pretensjonijiet tal-kumpanija rikorrenti u addirittura jista' kwazi kawżi jitqies illi d-difiża tal-kumpanija intimata ma kienetx xejn għajr tentattiv frivolu sabiex ittawwal kemm tista' u bla bżonn dawn il-proċeduri, xi haġa li setgħet anke iġġib magħha miżuri punittivi minn din il-Qorti ai termini tal-Art. 10(1) tat-Tariffa A (Skeda A) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

48. Għalhekk il-Qorti ser tiddeċiedi illi r-rikorrenti bħala appaltatur għadha kull dritt li tesigi l-ħlas shiħ tal-bilanċ tal-prezz tal-appalt (kif ukoll provvisti oħra kif fuq elenkati) stante illi s-servizzi ġew prestati fl-intier tagħhom u skont is-sengħa u l-arti.

Kunsiderazzjoni: komputazzjoni tal-imghax

49. Finalment jonqos jiġi kkunsidrat mill-Qorti t-talba tar-rikorrent għall-ħlas tal-imghax legali *"ai termini tal-Artikoli 26A u 26Ċ tal-Kap. 13 tal-Liġijiet ta' Malta, minn tletin (30) jum wara t-23 ta' Ġunju 2016, cioe mid-data tal-ewwel fattura mahruġa iżda mhux imħallsa entro t-termeni ta' ħlas imposti mid-dispożizzjonijiet tal-istess Artikoli 26A u 26Ċ tal-Kap. 14 (sic!) tal-Liġijiet ta' Malta, sad-data tal-effettiv pagament"*.

50. Huwa ċar illi t-transazzjonijiet varji bejn il-kontendenti kienu ta' natura kummerċjali apparti l-fatt ukoll illi l-kreditu dovut jirriżulta minn operazzjoni li għandha x'taqsam ma' soċjetajiet kummerċjali ai termini tal-Art. 5(e) tal-Kap. 13 u għaldaqstant huwa att ta' natura kummerċjali. Dan iġib miegħu l-effett li n-nuqqas

ta' twettiq tal-obbligazzjoni ta' hlas da parti tal-intimata jnissel awtomatikament il-mixi tal-imghax b'seħħ minn dakinhar li l-obbligazzjoni kellha tigi eżegwita³².

51. Inoltre, kif qalet sew ir-rikorrenti fin-nota ta' sottomissjonijiet finali tagħha, l-kreditu dovut jirrigwarda operazzjonijiet bejn intrapriżi ai termini tal-Art. 26A tal-Kap. 13 li jfisser illi r-rikorrenti għandha kull dritt li tapplika d-disposizzjonijiet tal-Art. 26Ċ tal-Kap. 13 a favur tagħha f'dak li għandu x'jaqsam l-imghax dovut lilha. L-intimata hija għalhekk tenuta li tħallas lir-rikorrenti mhux biss is-somom kapitali li jirriżultaw mill-fatturi relattivi iżda inoltre l-imghax fuqhom bir-rata kif stipulata fl-Art. 26A u Ċ tal-Kap. 13, b'effett mit-tletin (30) ġurnata kalendarja wara d-data ta' kull fattura (u mhux mit-23 ta' Ġunju 2016 kif mitlub mir-rikorrenti).

Deċizzjoni

52. **Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qegħda tiddisponi mill-kawża billi:**

- i. **tiddikjara illi l-kumpanija intimata hija debitrice tal-kumpanija rikorrenti fis-somma ta' tnax-il elf, seba' mija u disgħa u tletin euro u sitta u għoxrin centezmu (€12,739.26) rappreżentanti bilanċ ta' prezz ta' servizzi teknoloġiċi reżi lilha u marbut ukoll ma' materjali relatati, inklużi materjali ta' software u hardware, mibjugħa u kkonsenjati lilha mir-rikorrenti, fuq inkarigu tagħha stess, liema bilanċ baqa' ma tħallasx;**
- ii. **tikkundanna lill-intimata tħallas dan l-ammont lir-rikorrenti bl-imghax legali dovut fuq kull fattura ai termini tal-Artikoli 26A u 26Ċ tal-Kap. 13 tal-Liġijiet ta' Malta b'effett mit-tletin (30) ġurnata kalendarja wara d-data ta' kull fattura sad-data tal-effettiv pagament.**

Bl-ispejjeż kollha kif mitluba kontra l-kumpanija intimata.³³

V.G. Axiak

Maġistrat

Y.M. Pace

Dep Registratur

³² Kap. 16, Art. 1141(1)

³³ Il-Qorti kellha tiegħu *judicial notice* tal-ittri uffiċjali bin-numru 131/2019 u 4322/2019 (mis-sistema tal-*ecourts*) li tagħhom r-rikorrenti talbet l-ispejjeż stante illi ma tressqet l-ebda prova tagħhom. Il-Qorti thoss però illi kien ikun ferm aħjar illi kieku kopji ta' dawn l-atti ġew esebiti mir-rikorrenti waqt il-kawża għaladarba suppost kellha l-kompitu u l-oneru li tressaq l-aħjar provi li tista' jgħib inkluż fir-rigward tal-ispejjeż mitluba.